Масса а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlайн обкома, Нохч-Гlалгlайн АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадуьйлу 1923 шера дения ◆ ЕРА, 26 октябрь, 1972 шу. ◆ № 129 (3836). Мах 2 кап.

Даькъала хийла Советски Социалистически Республикай Союз—сийлахь-боккха социалистически Дай-мохк, вежарашха долча халкъийн йохаргйоаца дуккхача къамех латта содружество, пролетарски интернационализм ше ма ярра дийн а яь хьахьекхар!

«Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 55 шу дизара хетадаьча КПСС ЦК Пlальехамаштара).

КЪОНА БОЛХЛОЙ КЛАСС

«Дерригача ядамйн этгара хьалхара производительни ниэ бa болхло, къахьегамхо». Школера йоацача образоване дешэ 1919 шера 19 мае тулъеннача эгтара хьалхарча Ерригроссийски съезде В. И. Ленина аьнна уж дешаш — наьтех Советски правительствах Советий Мехка нахчо дlадоладеннача хьалхарча шерашке а деиз промышленноста, гlишлошъяра, юрта боахама кадраш кийчъяра чlоагlа йоакхо нь хиледа дола тешал. Цудухьа цхьа бахьан доаваш дац Советски lаьдала эгтара хьалхарча декреташта юкъе ээ пачхьалкхен декхар лоракlамен къаьстта сиха къоастаде дезаши хилар белгалдоаккхаш хинна, профессионально-технически знаиеш йоаржаяра чаккдоахача гlулаккий хьакъехьера СНК декрет хилар.

Дуккха хlамаш хувцаденнад цу дема дена. Болхлой професси чулоацам ше хуэаш йолча сихача lилма-технически прогресса дамаи чу баьнкаб мохк. Дикалга диллаче производства хеода хlамаш дlадех профтехобразоване системагара а. Заводашта, фабрикашта, гlишлошта, колхозашта, совхозашта, гlулаккаш деча сферана «Профессионально - технически образоване система хlахо эргабоахаш тоаярах» болча КПСС Центральни Комитетем СССР Министрий Советем сопанга хьежжа болхлой дикагlа кийчбара хетаьяшиф болх 24 октябре Москве дlаболабиь йола профтехобразоване пачхьалкхен системера болхлой Ерригсоюзни совещани.

...Йоккха Кремлевски дворец. Укхаза баьккаб профтехучилищай производственни дешар хьеха мастераш, педагогаш воспитателаш, къахьегама ветеранаш хургбола производственникаш, боккхий советски lилмахой, ерригача союзни республикашкара профтехобразоване система организацейи ведомствайи кулгалхой. Совещане хьаьший — Болгарера, Венгрера, ГДР-ера, Кубера, Монголера, Польшера, Чехословакера кхоначе болхлошта профессиональни кийчо луча министерствайи ведомствайи кулгалхой.

Совещане декъе лоацарнна чlоагlа деттара тlоввал а долаш дlаяйшер ковкъестий А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев. Президиуме — КПСС Центральни Ревизионни комиссе председатель Г. Ф. Сизов, ВЛКСМ ЦК хьалхара секретарь Е. М. Тяжельников, СССР министраш, КПСС ЦК СССР Министрий Совета, ВЦСПС, министерствайи ведомствайи бехктохкаме болхлой.

Цигача — болхлой классе ветеранаш, пятилеткай легендарни турпалаш.

Гулбеннараша геттара раьза а хинна сийлахьча президиуме хоржерига КПСС ЦК Политбюро. Къамаьл де дош лу КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, КПСС ЦК секретаре П. Н. Демичевна. Цо lодеш парте Центральни Комитето совещане дакъа лоацарашка дейта моаршал, хlаьта пар из чlоагlа, дlаьхдаь тlоваш детташ тlа а яйшар.

Доклад йир профессионально-технически образоване дешашта йолча СССР Министрий Совета Пачхьалкхен комитета председателя А. А. Булгакова.

Юххьанцарча ФЗУ школашкара йоаланна хlанзарча юкъерча профессионально-технически училищашка кхаччалца боле нийсъ хьабенаб. хьлар по. советски профессиональни школа. Советски lаьдал деттача шерашка заводашка, фабрикашка, гlишлошъеча, колхозашка, совхозашка балха хьожабаьб 30 миллион совгlа къона производственникаш.

Алхха укх тlехьарча итт шера лаккхерен юкъерен образоване йолаш бола болхлой 38,6 процентагара 55 процентага кхоачаш дуккхагlа хиннаб мехка.

КПСС XXIV съезда вошеваш кхоачаш а ец, лаккхача темпагlа квалифицировании болхлой кийчбу профтехобразоване система. Алхха укх карарча пятилетка цхьан шерен ах шерен цул дешара заведенешка кийч а бь, халкъа боахаме балха хьожабьб хо миллионаш ах миллиони квалифицировании болхлой.

Дерригача халкъа юкъера цlей таргакхоачаш, СССР хьань 50 шу дузаш, къаьстта белгалдоаккха доагlа профессионально - технически образоване система къамий болхлой класса кадраш кийчъяра юкъе лоаце доккха дакъе. Укх тlеххьарча итт шера профессионально - дешара заведенешка арахеца къона болхлой мохк бlарчча хьанйцача 3-за совгlа дуккагlа хиннаб. Цу цхьан хенка 6-за дуккагlа хиннаб уж Туркменен Казахстанен; дlаьта Узбекистанен Арменен — 8-за; Киргизен Таджикистанен — 12-за; Молдавен — 16-за.

Профессионально - технически образовани дlахо эргаьккха тоаелга оттадаьд КПСС XXIV съездо.

Укх пятилетка из система дегlайоаляра кеоттерча лостамех вал ба lилма-технически прогресса эмо хlана дlадехарий боарама квалифицированни болхлой кийчбарна шаьна къоначa цаха юкъера образовани а лургlолаш йола уехлнишаш хьайр.

Дlахо докладчика йийцар профтехобразоване системе дешарахкетама болх эргабаьккха тоабара проблемаш.

Зале хьачухь къахьегама ветераний байракх. Цар цlерагlа байракх къоначa болхлой смена викалашка, гулбеннараша чlоагlа сий деш детташ тlоараш а долаш, дlалу Орджоникидзе цlерагlча подольски машинашъеча завода токаро, Социалистически Къахьегама Турпало М. Е. Захарова.

— Ойха дош ду из байракх лаккха айяь лелае, советски болхлой класса сийлахь традицеш бочa лелаен ебвен, — аьнна ше байракх дlалацаш, № 1 йола московски профессионально - технически училище йистеьккхача Мишуков Сергея.

Цlенешка къамаьлаш даьраша дийцар lилма-технически революце хьалашке профессиональни образоване системе дагlайоаладан дешара-кхетама процесс эргайоахаш тоаяра, болхлой къоначa смена говзал лакхъяра, балови предприятешкарча чlоагlуш латтача буьззара проблемай хьахъехьа, болх бу дагирхой, кхи а дикагlа, онсаргlа къахьега, пятилетка задане толаме кхоачашъяра, коммунистически общество хьалъяра юкъе шоашкара дакъа даце базам болаш хилара хьакъехьа.

Белгалдаьхар, дукха из йоацаш ПТУ-с вадаре бодача наькъа путевка еннача эзараш болча кагийча нахен мехказашен мехка тlа-тlа дуккагlа хулаш йоагlа. Балха онсаргlе лаххо йола хlанзара техника сиха карьерзаь хилар, уж шоай гlулакха боккъонца боле говзанчаш новатораш, технически прогресса тlехьара къонсамхой а хиниа дlаэтта хилар. Вай мехка кхуваш йоагlача болхлой тlехьен йоакхо эрах кхолланка юха гlулакх ду цар. Даьхенна, партена, халкъа.

25 октябре дlахо бир болх совещане.

(ТАСС корр.).

Москва.

ИТАЛЕ МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ МОСКВЕ ВАР

Советски правительства вехарах 24 октябре официальни визитеца Москве венав Итале Министрий Совета Председатель Джулио Андреотти.

Италеи Советски Союзеи пачхьалкхений байракхаша егача Внуковски аэродроме Д. Андреоттенен дуьне улубаьнна баьккача нахан накъабахабар СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, СССР Министрий Совета Председатела хьалхара заместителаш К. Т. Мазурови Д. С. Полянскийи, СССР министраш А. А. Громыко, В. П. Бугаев, С. А. Оруджев, Н. С. Патоличев, А. М. Тарасов, кхыбола официальни нах.

Накъабахараштa юкъе вар Советски Союзера Итале посол Федерико Сенса.

Летим майдан тlа Московски гарнизона бlух сийлен ха оттадир, шин мехка пачхьалкхений гимнаш лекхар.

(ТАСС).

ОКТЯБРА СИЙНА

Гурахь дув ялаташ дlадийна баьннаб

Дикача агротехнически ханашка гуракьа дув ялаташ дlадийна яьлар Наурски района [illegible].

5.100 гектара тlа дlадийра кlан, мукхи, мехи, кхыйола культураш. Цул совгlа 7.200 гектара тlа доакъара лаьрхlа кlа, сема, рож дlадийра колхозаша.

Ала деза, культураш дlадехьа хlара гектара тlа 3—4 центнер суперфосфати, 1 центнер аммиачни селитраи техар механизатораша.

Сиха дикан ялаташ дlадийна баларак белгалбаха Боза Ленина цlерагlча колхоза къахьегрхой. 5.400 гектара тlа дlадийра цар ялаташ.

Б. ЭСМУРЗИЕВ.

●

Советски района колхозаш ялаташ дlадийна яьлар. 1247 гектара тlа дlадийра укхаза кlа, планаь дикка тlах де из.

Баллаш сиха дикан чакхдаьлар Ленинен Орджоникидзен цlерагlча колхозий къахьегамхоша. Кхишкара балхаш чакхдаллалца социалистически ихье а баьнна къахьейгар цар. Хlаьта эйя лаьрхlа 930 гектар лаьтта аьха баьннаб района механизатораш.

И. МУШТАРГАЕВ, юрта боахама управлене начальник.

●

Укх деношка ялаташ дlадийна баьлар Надтеречни района «Знаменский» совхоза къахьегамхой. Планагlа 800 гектара тlа кlан, 200 гектара тlа мукхи, доакъара лаьрхlа кхыйола культураш дlае езаш бар совхоза къахьегамхой. 1000 гектара тlа кlан, 250 гектара тlа мукхи, планал совгlа кхыйола культураш дlайийра дика хьаьндаьча лаьтта.

Къаьстта дика къахьийгар механизатораша Эдельбиев Хизара, Дашаев Мовсара, Магомадов lаьлае.

Б. ШАНРИЕВ.

Укх юбилейни шера дика къахьегт Сунженски района «Заветы Ильича» колхоза хьалха латтача доярка Фаргиева Асмай.

Хlара lаттагара шура яхкара укх шерара план а социалистически декхар а хlинцале тlехкхочийна цо.

СУРТА ТlА: Юбилейна [illegible] шура дlаяхьа а доярка Фаргиева Асмай.

Т. АРЧАКОВА сурт.

ДИКАЧА ТОЛАМАШЦА НАКЪАДОЛХ

СССР-и Нохч - Гlалгlайчен автономии хьаль ах бlаь шу дизара сийна шерра социалистически ихь а йоаржаль къахьег укх шера Шелковской района Менжински цlерагlча колхоза къахьегамхоша. Ялат кхедарен из пачхьалкхенга дохкарен план меттел социалистически декхар а кхоачашдъд колхоза коллективо.

Дlадохача шерашца нийсдича дика дуккагlа чубенаб комсий хьувкъам, хlара гектара тlара 83,8 центнер. Хlаьта цу колхоза вов. Игрицас кулгалдеча звено коллективо 34 гектарах хlаране тlара 116 центнер комсаш чуера.

Тlеххоачашъьай колхоза кхаш леладераша дуга кхедара план а Ниттa, планагlа 480 тони чудь дезача 670 тони дуга чуйицад.

Дика толамаш доахаш къахьегаш ба колхоза хьайбаш лелодераш а. Пачхьалкхенга дулх дохкара укх шерара план (заданегlа дохка дезар а долаш) хlанзле 109,7 процент кхоачашъьай. 351 тони дохка дезача 383 тони дулх дехкад пачхьалкхенга.

Тlеххоачашъьай пачхьалкхенга тха дохкара план а. Масала, шера планагlа 165 тони дохка дезача 187,6 тони дехкад из.

Шоай толамаш Сийлахь - боккхача Октябра 55 шу дузача денна хетаду Менжински цlерагlча колхоза къахьегамхоша.

М. ХАМАТХАНОВ.

Ханал хьалха бувлаш хьинаре къахьегараш

• • •

Къаьстта дика къахьегама совгlат кийчдаь накъайоагlа Октябра дезача цlейна Грозненски химически комбината коллектив. Товарни продукци арахецара итт бетта план ханал дукха хьалха, 24-ча октябре, кхоачашъьай цо. Укх юхенисача деношка планагlа лаьрхlачул совгlа арахецаргья по шин миллион гаргга сома маьха тайп-тайпара продукци.

Укх шера комбината химикаша кхоадаь 50 эзар сома маьха бензол, 300 эзар сом мах бола газови бедал, 37 эзар сома маьха электроэнерги, кхыйола продукци. Къахьегама онсарле совнха итт бетта хиннача 10,4 процент лаккхьай укх шера цу юкъа.

Уж толамаш доахача хьинаре къахьийга В. Дронкин керте латтача спирт арахецача цеха коллектив.

А. РОМАНОВА.

• • •

Юбилейни шеручта къахьегама совгlат кийчдара шерра социалистически ихь йоаржаьй Грозненски ремонтно - механически завода цехий коллективаша. Массаза санна цу яхье хьалхаса моттиг лаьцай Мирчев Александр Васильевича кулгалдеча мехкаьтта оборудованена ремонт еча коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеча цеха болхлоша. 16-ча октябре шера езаш кхоачаш а яь. хlанзисельд шера планаш совгlа вар арахийца эзараш соми маьха мехкаьтта оборудовани.

Хьинаре къахьегаш я цу заводе Османов Ахьмада Амин керте латта котельно - сварочни цеха коллектив а. 17-ча октябре деиз хьахулача бетта чотах продукци арахецаш я из.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

• • •

СССР-ии Нохч - Гlалгlайчен автономен ах бlаь шу дузача юбилей сийна къахьегама бахте оттача «Чечингстройтранс» автотранспортни объединене коллективо хьинаре боахама шуьь дlа-кха бакъара итт бетта - ялл ханал бархl дл хьалха кхоачашъьай. Ер бетт. боалехьа республикехьча гlишлойкошта лаьрхlа цо планал совгlа дlа-хьа хьоргба 250 эзар тони гlишлой материалий мугl.

Хlара сменагlа шоl-ах норма кхоачашъем хьинаре къахьегарош белгалбаьнна ба цига водителаш ил. Чефинеский, Машаев, Боенков, Божаков, Брехлаев, кхи дукха бараш а.

М. ЗАХАРОВ.

АХАРХОЙ ГУЙРИЙНАРА ГlУЛАКХАШ

СВЕКЛА ЧУЭЦАЧА

Октябрь — гуйран шоллагlа бутт чаккбала боал. Республика боахамашка гидуаргаш, дуга, хьажкlаш, коартолаш, комсаш, сом, баьцадаараш чуйиша дьннад.

Гурахь дув ка бола ялаташ дlадийна дала доаьх. Цхьабакъда, свеклаш чуэцара болх даггара беш ба. 24 октябре 6128 гектара тlара мерза овлаш чуйиша даьннадер. Республике ерригa а чуэца езача свеклах 70 процент хул из. Ачхой-Мартана района боахамашка 67 процент, Гудермеса района боахамашка 81 процент. Урус-Мартана района боахамашка 74 процент свекла чуйицай. Цхьабакъда, Шаьла района боахамашка мерза овлаш чуэцилга дика лелац.

Республика кхашка кхо дакъа свекла чуйицай, хlаьта кхы а чуэца еза 2 эзар гектар.

ЯЛАТАШ ДlАДЕР

Республике эгтара хьалха гурахь дув ка бола ялаташ дlадера план кхоачашъяьй Ведана, Гудермеса, Няьсарен, Ножай-Юрта, Шаьла районаша. Бlарчча республика хьакйицача 163 эзар гектара гlа кlан мукхи дlабийнаб. Плановичох 96 процент хул из.

Ялаташ дlадера дикагlйола агротехнически ха тиннай. Цудухьа тlехьаюсача районий боахамий кулгалхой декхарийла ба ялатаи моцаче доакъарии юртбоахама культураш дlаера балхаш лоацилга хана чаккдаха.

ЗЯБЬ АХАР

Тlадоагlача шера бlаьсти дlаюргйолча культурашта лаьрхlа 98 эзар гектар лаьтта аьхад республика боахамашка. Зябь ахара гlулаккаш дикагlа лел Надтеречни, Советски, Гудермеса, Шаьла районашка. 60 процентагара 88 процентага кхаччалца йола лаьтта аька даьннад цига.

Цхьабакъда, зябе лаьтта ахара гаьнна тlехьаюс Ведана, Грозненски, Наурски, Ножай-Юрта, Шелковской районаш. Дерригa аха дезачох хlанз а ах лаьтта аьхадац цу районий боахамашка, тиллийгай овхам лара дикагlйола агротехнически ха.

Бlарчча республика хьанйицата кхы а аха дезаш юхедиса лаьтта 70 эзар гектар я.

Цифраша хьа ма хьоаккхара, зябь ахара темпаш геттара лоха я. Лоацача хана кхашкара балхаш йистедахара оарцагlбовла беза боахамий кулгалхой, специалисташ, ерригa механизатораш. Из де цар вlаштlехьдаргда, нагахьа санна болх лерттlа вlаштlехь а баьхха техниках биэза пайда эце.

1972 шера 23 октябре зябь ахара йола

СВОДКА

Районаш	План проценташца
Ачхой-Мартана	39
Ведана	42
Грозненски	49
Гудермеса	62
Магlалбика	60
Надтеречни	88
Няьсарен	61
Наурски	56
Ножай-Юрта	30
Советски	90
Сунженски	64
Урус-Мартана	44
Шаьла	74
Шелковской	23
г. Грозне гlолла	64
Республике гlолла	59
25.X.1972 ш. хиннар	51

Дика болх барах

Укх деношка дика къахьегаш ба Урус-Мартана района Мичурина цlерагlча совхозера механизатораш Мирзиханов Сайд-Махьмад, Магомадов Ваха, кхыбараш.

Ка бола ялаташ чуэцал къаьстта дика толамаш даьлар Мирзиханов Сайд-Махьмада. Совхоза дирекцe итт тум ахча делар цунна совгlата. Хlаьта хьажкlаш чуэцача хана массарел дикагlа къахьийгар Магомадов Вахас. Хьажкlаш чуйица яхьаца йовча хана хьалхара моттиг дlахецадер цо. Бархl тум совгlата хьехадир Вахина.

Хlара дийнахьара балха норма тlеххоачаргlю цу шин механизаторо. Цар къахьегам кхычарна беза хьехам а хиниа дlаэттаб.

С. МАДАГОВ.

Къахьегама совгlат

Сийлахь - боккхача Октябрьски революце 55 шу дизара сийна КПСС ЦК дохь Пlальехамаш чlоагlа беза хинна хьо а лаьца хьинар йlаьнна къахьегаш ба Грозненски [illegible] завода болхлой. Цунга хьежжа дешe ае цар укх шерe дукха къахьегама толамаш. Товарни продукци арахецара цхьайтта бетта план хlоалеьха дукха хlоало де хханне кхоачашъьай цар. Хlаьта продукце реализаце яра итт бетта план ханал дукха хьалха кхоачашъяь а я, 20-ча октябре кхоачашъе хьахулача бетта чотах завода коллективо реализаци яь продукци 124 эзар сома маьха я.

Планагlа лаьрхlачул совгlа продукци реализаци яра, бода, электроэнерги, кхыйола материалий кхеарех, арахийцача продукцега дlабаха ниx лотбирах укх шера цо пачхьалкхенна ба хьайда 200 эзар совгlа сом да.

Социалистически яхье дикка латт цига Шуклов Вячеслав Петровичеи Ладаев Тамара Михайловнаи керте латтача участкий коллективаш. Укх шера тlехьарча бетта чотах товарни продукци арахецаш я уж. Шоай къахьегама толамаш цар хетаду СССР-ии Нохч - Гlалгlайчен автономии ах бlаь шу дузача юбилейшта.

Б. КОСТОЕВ.

ВЕНГРЕРА ХЬАЬШИЙ

24 октябре «Золотой колос» яхача кооператива председатель Кюрюшик Миклош керте вола Венгерски Халкъа Республикера баьхха хьаьший Советски районе хилар. Царца бар КПСС Нохч - Гlалгlай обкома арробоахама отдела заведующи Ф. И. Юрченко, республика юрта боахама министра хьалхара заместитель У. М. Льянов, «Коминтерн» колхоза председатель, Социалистически Къахьегама Турпал В. Г. Табацкова.

Укхаза парте районни комитете хьаьшашца безаме беседа чаккъяьлар. Цул тlехьагlа венгерски доттагlий Ленина цlерагlча колхозе хилар. Цу колхоза боахамга хьайбий помещенеш хьежар уж.

Делкъал тlехьагlа Грозне юхаера венгерски делегаци. Городерче краеведчески музее, Кирова цlерагlча культурни салаlарен парке бахa ка йоакхаш бар хьаьший, тlаккха сарахь республикански кинопрокате Нохч - Гlалгlайчена дейча фильмага хьежар уж.

25 октябре венгерски доттагlий Шелковской станице баьхбар. Цига уж тlейнар парте районни комитете, школе, колхозой шагlа.

В. АНЗОРОВ.

ЛАКХБЕ ИДЕЙНИ БОАРАМ

КПСС XXIV съезда решенеши «СССР хьаяь 50 шу дизара кийчо ярах» бана КПСС ЦК соцамаш кхочушбеа тIагIертта болх беш болча Октябрьски районан партийни организаце къахьегамхошта юкъе массово - политически болх бара охшагIбоах лектораш. ХIъта тха идеологически болхлоша беш бола беррига болх районан къахьегамхой производственни, политически хьинар айдара тIабеза ба.

Вахана цаха юкъе идейно-кхетама болх беча лоархIаме лакха кхоач «Знание» яхача районан общества организацега. Цу общества хьинаресча доакъошхоех во[illegible] [illegible] болхло ва.

Лекционни пропаганда яIаза кеортеза [illegible] марксизма-ленинизма проблемаш къайлп хеяза[...]ех бола Коммунистически парте программин положенеш, ленински къамаш политика, пролетарски интернационализма принципаш вахаве кхочаш [illegible] хьагайташ бола СССР исторически лоархIам наха тIоерта яIабозийтара тIаукийт. Иштта, дукхагIа тешо а белхиах района лектораш ленински теоретически тIехьален, партен советски правительствен керттерча документашта, КПСС керттен [illegible] политикана пропаганда яа. Из беррига болх къахьегамхой марксистско-ленински [illegible] хьалаш уж коммунистически [illegible] йолчо хьалийтевеш беш ба.

Укх керлача шеоа къахьегамхоча 8 эзар гергга лекци йийцна района лектораша. Соаххь цу укхьа йийнача [illegible] тIех а ча. Къаьстта дукхагIа йийцина лекцеш Iалман-атеистех, ленинизмах, КПСС историх, Iалман-техникаци аширех.

Дукха ю йоаццаш «Знание» яхача районни организацен президиума правленен цул тIехьагIа парте Октябрьски райкома бюро [illegible] КПСС XXIV съезда решенешта. «СССР хьаяь 50 шу дизара кийчо ярах» болча КПСС ЦК [illegible] пропаганда яоца дувзалена лекхараш. [illegible] къахьегамхой, къаьстта кагирхой советски патриотизма пролетарски интернационализма балар. Советски Социалистически республикай Союза карагIадиначца хIамаех лоркхал деш хургболаш къалкхобала еша лекцеш кIезига йолга. Еррига лекцеш ца Iалмах чулоцам болаш хила дика кхетаергйолча тайпара хийчьл. ХIана а хийслу лектораша шоей вуйторе сотташта хьажжа лекционни пропаганда ца ен. Цхьайолча лекцешка кIезига пайда ю моттигерча материалах, масса хила ю [illegible] хилар уж [illegible] яздеша.

Керттерча темех лаьца лекцеш, къаьстта интернациональни воспитанех [illegible] соцамагIа дIа а. Цхьайолча тема[...] ца [illegible] бахьанбалаш шиеа лекцеш. КIезига пропаганда ю хьалха латтаеш охьта — 53 лекци яьй, литературица искусствацен — 55 лекци яьй. Иштта лоадам болаш ю правови тематиках чакхьякхаш лекцеш а.

«Знание» общества правленин тематически секцеши лерттIа йоацу бен лекционни пропаганда эффективность лакхъяра. Цу къахьа богIаш бола болх, бац лекторски кадоршца, лекцей тематически хоттам ледабаза хиллашта тIахьожам лоаттабаш, бизза пайда ваах хаддаза, кIоаога чулоацам болаш, лекторIерий белам тIагIоргболча тайпара КПСС XXIV съезда материалашта документашта пропаганда ца ю кхоачамех. Парте райкома бюро «Знание» обществашта районни организаце цул тематически секцеш, юхьанцаршцера организацеш дахьаьйиш бен съезда материалашта документаштен шеагIа пропаганда яа, лекционни пропаганда а плейни боарам лакхбара, из дукхагIа наз чулоацаш йоллагIча [illegible] районан экономикен культурен вегIайоалара хьалхаце [illegible] латтача политически декхараш [illegible] хьахьегамхоша [illegible] [illegible] хьарийтара. [illegible] экономически [illegible] дулга [illegible] делга [illegible].

ХIъта [illegible] бола [illegible] практически балха [illegible] лоаттала даза [illegible] ленински [illegible] [illegible] хьалхьан [illegible] тен шеоа пропаганда ен гIулакх. Советски вахара бахкалоналлашта, коллективизма, къахьегамхоара бохомаш [illegible] болча материальни стимулашта [illegible] пропаганда дукхагIа [illegible] [illegible] [illegible] дахьенца лакха [illegible] [illegible] къахьегамхой [illegible] бан.

«Знание» общества [illegible] организацеш, [illegible] [illegible] [illegible] шерагIа [illegible] Iалмана техникан Iалман-техническа революцей тIехьаьча проблемашта, хьалхе [illegible] пропаганда.

Цу балха хьинаре дикъа лаца езаш а хилкъа университеташ. Цар хаьрама чакхьякха «КПСС XXIV съезда решенеш — вахара» яхача цикал ю йола лекцеш.

Уж леронга лекхарш кхоачашдара наз а кийчъаь дика лектораш хадраш а йолаш я «Знание» яхача районни организаце. КПСС XXIV съездан цул тIехьагIерча КПСС ЦК Пленумашта материалех лаам лекцеш ешаш ба райкомера инженераш, техникаш, лорош, хьехархой, Iалмах болхлой, предприятей, организацей кулгалхой. Иштта, масала, ихе шера членаш лаьца лекцеш ешаш ю машинаькъа Грозненски отделене начальник Н. Н. Попов, цуна заместитель Г. А. Агобалян кийрай отдела начальник П. М. Слепков, бюккагIбола инженераш М. П. Лешин, Н. И. Косыгина, кхыбараш.

КПСС XXIV съезда решенешта пропаганда яра керттерча проблемаех лаьца лекцеш хийтъаьй цу отделене. Укх темаех я уж: «Машинаькъа Грозненски отделене балха экономически эффективность», «Машинаькъа транспорт чIслагIча пятилетке», «Вай Даьхен сийлахь-йоккха перспективаши советски халкъа хьалтовок айар — парте экономически политика керттера гIулакх», «Общественни производства эффективность лакхъяра керттера вакъьаш», кхыйраш.

1-ча шоле дена машинаькъахошта алапеш лакхдарца «Халкъа материальни духовнин кьал толхалар» яха керда лекци хийчьяьй. Крупская цIерагIча машинаькъахой культура Дворене яья хаттарийн жоппийн сайре «Машинаькъа транспорт чIслагIча пятилетке» яха лекци йийшар отделене керттерча инженера Ю. П. Титовича.

Отделене партийни организаце «Знание» общества юхьанцара организацеца цхьана теоретически конференце чакхъяьхар. Цар оцамаш: «Общественни производства эффективность лакхъяр — вай парте хIанзарча хаьарча экономически политика керттера гIулакх», «XXIV съезда СССР дуцен халкъашта юкъерча хьалоте лоазол ядъярча гIулакхашта» яхаш яр. Цу конференцешка керттера докладаш ений [illegible] даш ешаш хилар «Знание» общества членаш А. Е. Губанова, Н. Н. Попов, Н. И. Косынина, Г. В. Сокольский, кхыбераш.

Цу отделене «Знание» общество, цар юхьанцарча организаце лектораш яхт бетта 250 лекци йийцай.

Съезда материалашта пропаганда еча хьинаре лакха лоацаш ба «Грозгипросельхозстрой» зоналене института «Знание» обществацен юхьанцарча организаце лектораш: А. Н. Артюхов, Г. М. Бегуславский, Н. С. Сиурников, Грозненски локомотиви депо лектораш: В. С. Савочкин, И. С. Шепелев, Н. К. Зибров, «Октябрьнефть» НГДУ лектораш: С. И. Дмитриев, И. М. Корпусов, Ю. М. Щербаков, дукха кхыбараш.

Района промышленность иIс бетта план хенал хьалха кхочашдаьй. ХIана СССР-и Нохч-ГIалгIайчен автономия хьаяь 50 шу дуза юбилейш гаргагIентай. Цуна дувзаденна кхы а шерагIа бьожаб районе цу цIейита сийна тIевийна лекхараш кхоачашдара лоаттабу къовсам. Наха юкъе бен бола кхетама болх шерагIа боржабенца шоай декхар дикагIа кхоачашде гIеот идеологически болхлой.

Т. ЗИНОВЬЕВ,
КПСС Октябрьски районе пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

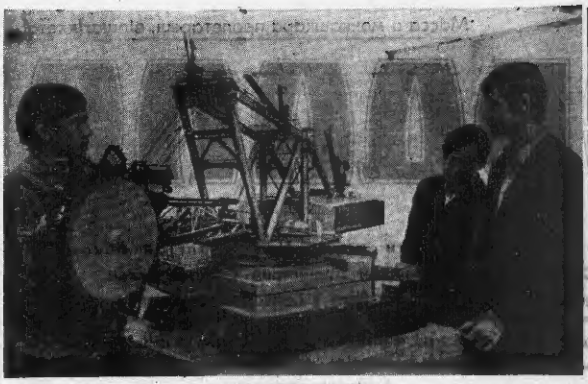

МОСКВА. СССР ВДНХ хьейийланд вагирхой Iалма - техническа творчества Центральни выставка.

СУРТА ТIА: модело хьагойт сахьтеа 12500 кубически метр низ бола гIа боаккха экскаватора бола мошта [illegible]. [illegible] хийтъаьй

г. Краматорске № [illegible] йолча техникан училищан дешархоша.

Н. Кулешова сурт,
ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

[illegible] - йоккхача Октябрьски революцен 55 шу даьзара КПСС ЦК доала ТIехьехамаш кхы а чIоагIагIа [illegible] Сунженски районе [illegible] къахьегама овсала. Дешара-[illegible] дукхагIа да районе [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] «Победа» [illegible] коммунистe вел [illegible] кулгалдеча соми консаши ясеча бригада коллектива.

Укх шера 460 тонн чуа социалистически декхар тIайийшадар цар. Iалама хьалаш во хинналале а тIехдхоачашдаь цу бригада коллективо шоай социалистически декхар, 776 тонн соми консацен чу-[illegible].

Бригада къаьстта дика къахьег Куклинова, Молокова, Петрусинекс, Федюкинас, Астаховас. МоларгIа а бахе чIа шоей норма 110—115 процент кхочаеш ца ен шера да дIадахийтец цар.

Дика къахьегамь толамаш доах XX партсъезда цIерагIча колхоза юкъагIча тракторно - кхаи дешдеча бригада коллектива а.

Ялат дIаяхеш дикагIа къахьийбо механизатораш: Лобанов Виктора, Тхалиев Михаила; сельдишинда Погарева Николая, Шаховнов Ивана.

Н. ГУЗЕЕВ.

ТОРОНАШ ЦХЬАТАРРА ЯЛЕ А...

Грозненски района совхозех йоккхагIчарех цаI я цхьоалагIа пIурий совхоз. Укх шера цу совхоза Iа доаккхаш хурдах 4500 соагIа, бежана 6 эзар гаргга хьажлен. Кхаь отделене да хьайбаш. ХIъта фу хьал долаш да-хьорI уж?

Ала дара доахай лелорна хьалеш отделенешка цхьатара дале а дьохкалаш тайп-тайнара долга. Масала, хьажцерга вай цIоллагIаш кхоалгIа отделене. Цу отделенешка управляюще [illegible] кхоачалдеш ва коммунист Абдулаева Султан.

Укх шера 1200 бежана Iалоех 300 бетташ бола ерт] хурдах цу шоал отделене Iа доаккхаш. ХIъта шиниа отделене укх шерара дулх доахара иIс бетта плана 101 процент шуна йоахеш, хьаш 89 процента кхоачаеш дIадале.

Дика Iамошлаьа тIай чоалахаь латтарголна доахан лоакъарца. План 350 тонн йолча 400 тонн йол, 1400 тонн ча, 1500 тонн силос Iалашъяьй.

КIезига бац цу отделенешка къьнала хьахьега хьайбаш лелаеараш. Уж ба поселкови Совета депутат Iаьсий леладир Т. Татаева, П. Канмова, доши А. Матвиенко, кхыбараш. Iаьсий леладераш Т. Татаева, П. Канмова совхоза болх беш бола хоайттлагIа шу ха. Шоаш лелаеча Iасилгашта план 850 грамм йолча хIараниена дийнахьа буси юкъера лаьрхIача 500 грамм хулх тIахкетийт. ХIъта доаьхо А. Матвиенкос укх тIеххьарча хана ахьа шу хIадахийтац ше лелаеча доахагара шура яккхара шера плана юкъера лаьрхIача 105—110 процент кхочаш ца ен. Совхоза из болх беш йола тхьоалагIа шу да.

Дика хьоидамеш доахаш къахьег бежа Iуниа А. Шуенова, С. Сайдулаева, С. Берсакова, С. Вапригова. ХIара бетта юкъера лаьрхIача 130—150 сом соагIа алапи эп цар. ХIъта укх шера совхоза хьайбаш леладерий да долаш вай лакхе бийцача хьайбаш леладерашта хьанала къахьегарах 20—35 — сомага кхачалца ахчан премеш тийлар.

ХIъта къонагийа вай фу хьал ва совхоза цхьоалагIча отделене. Воча хьал тIа да цу отделенера доахаш. Лоха да къахьегIама хьокхамаш. Къаьстта во лел Машаев Махьмуда [illegible] цхьайлагIча бригадера гIулакхаш. 556 бежан да бригада. Цаьех дукхагIа дахеш укх шера етара хьалха дахка лозаш да, ЦагIа хьажа дада хилар тхо цу бригаде. Бахча тохкано гучадаьккхо 500 бежан тхо [illegible] кхе/ да хьалха [illegible] долаш колбадаьтул тIехьагIа кхы хий ирладаняя долгIа. 360 бежан кхы тайпа доакъео ца лечи духхьа кIезача чаща хьоабеш дас. ХIъта 185 бежана кIезиг-кIезига силос телар.

550 бежана дийнахь буси шоатер доха-шиъ машни бердa е хий маца дешар. Масала, укх бетта иIслагIча дийнахь е хий а е бидa а йоалаш хисар доахан. ИттлагIча дийнахь цхьа машин баада ера, хIъта цхьайттлагIча дийнахь — кхо машин хий.

ХIета зоотехнически бокъонаша дIадеххача тайпара доахаша гIулакх деш хилча 550 бежана дийнахьа буси юкъера лаьрхIача 8—9 машин хий деза.

Цу гIулакха бахке воаа сег бригаде а совхоза а коашаш ваа. Цу кхочашбоаларашта дукха сакота бац совхоза шерттера зоотехник Исмаилов а, отделене заведующа Имеригов а. Цхьабакъда, уж кхоачашбоакхараш леладича хана юстара ца доахе дукхагIа дола доахах остдалар кхерам болаш да.

Ве хьал долаш да укх шера даь 300 Iаьсаг а. ГIийла да уж. Цхьадараш цамогаш а да. Цера гIулакх долга хIанзза а тоа ца дой, тамаш я цаьех дукхагIа дацаш Iаьгара доале.

В. ДИКАЕВ.

СОВЕТСКИ МЕХКА СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ОПЫТ

«СССР-е социалистически эргалоша ира опыта дунен халкъашта юкъера цул лоархIамечо кхоача тешаш ватаь дуние халкъашта юкъера конференци хилар дукха за йоалаш Ташкенте. АПН корреспонденте даьча хаттарашта жоп [illegible] цул конференце бахке юкъе лакхьа лоацаш хиннача Азен Африкан халкъий солидарносте Организаце Генеральни секретара Юсеф ас-Сибаи а Малийски Iалмахоча М. Багайоко а.

ЮСЕФ ас-СИБАИ, Азен Африкан халкъий солидарносте Организаце Генеральни секретарь

— Вахалий дукхалга даллаш, хьона летаргахь, цул йоакха цу из конференци, Iа цун бахка юкъе лахьа дакъа малагIа де?

— Ташкенте хьехаш дола кхьахташ дахьийтадар афро - азиатски солидарносте дуккалла комитетица. Конференце балхе юкъе дакъа лаьцар иштта Африка, Азе, Латински Америка партейш къаьмий - кортамукъален боламийн векалаш а. Конференце аз из доклад СССР-е вуче социалистически эргалоний опыта дегIаухача мехкаштен къамий - кортамукъален боламан хьала алашена лоттаь яр.

— Советски Союз историчука малагIа событеш е йолеша шу хьаьна эттара лоархIамегIа—шерара хьалаш даш йола советски яллача?

— Дунен историкъэ Iалавиота йоккха событе а хиниа дIаэттеч 50 шу хьалхагIа СССР хьаяр. Дунен хьахагIча дарьта тIа калиталиаш дIа е цьикха керда тайпа общество хьалъяьй дукха мелларица болчь нехаш латтача хилар. Дагадехача кхоачам ба кхаметтол цх бIеаь шу хьалхагIа Советски Союза цхьадолча халкъай йоазув-дешар да хинна а къаьнача традиций законегIа дакъа а хилар. Социализми хьалхийо цу халкъайка йиш хилийтий кхера бIаьшеренашкара XX бIаьшерен чу кхоачаш гIа баккха. Хьавий керда культуран хьалхалетта Iалам, хьаьлхий хIапсаров тайпара бола экономика. Цо Iалашахе йоккха воздействен да е йоаш ва дерригача дунен тIера [illegible].

— Советски опыта дунен дегIаяра процессах воздейство ен хилар соцах лоархIа?

— Советски Союзе из социалистически эргалоны аллий историка дукхаьшо да е. ДIадахача ах бIаь шера социалистическа строя бакъаьйд къахьегаммой хьалкъашта ца тоаьше хилар, керта дIахьадхоб социалистски экономически прогресса бода цар. Цы, шоаи йоаццам, хиниц вай къоча мехкий халкъашта а. Тахан шера дукха дарош империалиста лоаттайча къовсамо наькъа тIа даьнад, дегIаахара капиталистически боца наькъ хоржай дар шоашта. Вахьдар дьоча дегIаухача мехканаш шоай тайнара иIслакача исторически дIахьала кхерна халкъалаь социальни эргалоний тайпа-тайпара ювзъаш а. Дукха хIанаш да экономически общественни дегIаахара боарамах, къамий кортамукъален болама торонех тайпе. Цхьабакъда, цертерадц соцаш ляет хьаьпа, из лата, дегIаахара капиталистически боца наькъ хоржача мехкашца советски опыта пайда эца а шоай хьалакхьо торонашкае вьяжжа из юкъаккхьа а йиш хилара. Цу тайпарча наьньа тIа Советски мехкагархачаьра дIаза повтстав лун карра.

● ● ●

ИШТТА КЪОАСТАДЕ ДЕЗА КЪАМИЙ ДОШ

МАМАДУ БАГАЙОКО, малийски Iалмахо

ДегIаухача мехкашта малагIа лоархIам болаш е СССР-е къамий дош къоастадера опыт?

— Мехка историкъэ 50 шу — йIаьха ха яц. Цхьабакъда, СССР дерригача халкъашта доккхий хIамаш карагIдийнинен эргалонаш хиннеш ха, керда вахар хьалду зама а хинна дIаэттаж уж шераш.

Цу дегIаухаш дехьачча ах бIаь шера Советски Союзе дуненга дIахьехкар тайп - тайпарча къамаштен народностьштен юкъера гIулакхаш нийсса дIанийсхьдахеш дегIахкхувлен дезаш да. Цо къаьстта хьахьекхад, тайп-тайпара [illegible] [illegible] къамаштен культурни боарамаш тIа [illegible] ялхкаштанъ юкъе цхьана леладу [illegible] берзийта хала йиш болише хинна лезаш хилар. Цунна доле тешаш да Узбекски ССР — хьажа везаш тIаьхаш ваха конференце фусамда. Цхьага хана шанкахь Росси тIехьдайса аграрий йаьт хинна на цхьатарра беттнаш йолча республика юкъе пар ярш сана бокъонаш йола, дегIаена промышленности механизированни юрта боахама шой доалахьа болаш бола республика а хинна дIаэттай. Узбекистан феодальни отношенешкара социалистически общественни отношенешка кхай капитализма стадене тIех а ийна. Цу тайпара дегIаахара опыт бокъда [illegible] лоархIаме а дегIаухача мехкашта.

(АПН).

ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАР ДIАДОЛАДАЬД

ДIадахача шоатта дийнахь Грозненски мехкадьтта института квалификаца лакхъяра йолча факультете социалистически производствен Iалман наькъаше доалдара экономически хьйсаш эонийлар.

Уж курсеш хIашагIаьхкай КПСС ЦК, соцамагIеи КПСС Нохч - ГIалгIай обкома решенегIеи. Шин шера лаьрхIа я уж. Промышленни предприятей кулгалхошта лекцеш ешаргьа института преподавателаша - специалисташа. ХIара бетта шоатта дешанна хоргьа занятеш. Лекционни семинарски занятеш цр-шоай отраслега хоргьа.

Шоай дешар дIадолаяде 291 сого. «Парте XXIV съезда хIинзоча экономически политикаха» яха хьалхара лекци йийшар политэкономе кафедра заведующе доцента С. Т. Варламова.

«СССР экономика — дегIаьячча общества экономика» яха лекци йийшар доцента А. Г. Калиибета, доцента Багдасаряна — «Социалистически мехкашца вIашн лелаеду экономически гIулакхаш» яха лекци.

Иштта экономически темех йола кхо лекци йийшар промышленни предприятей кулгалхошта Грозненски мехкадьтта институте преподавательша.

Б. ДОЛАКОВСКИЙ.

Дукха ха йоацаш КПСС Грозненски районе кхалнаьха советий председательий районера советий членийх семинар хилар. «СССР-а Нохч-ГIалгIайчен автономе 50 шу хьажа ваьхьоахаш партийни организацей мероприятеш кхоачашъяра кхалнаьха советий декхараш» яхача дешах доклад йир КПСС райкома секретаре Ахматханова Махьмада Тамаре. Парте райкомо районисполкомо вIашагIъехна мероприятеш кхоачашъяра кхалнаьха советашта дакъхIа тердан тIабехийта бокъалга болталдир ер ший доклада тIа.

«Кхаленах лаьоган хилара профилактика» яха лекци йийшар «Скора помощь» станце керттерча лора И. З. Загидовас. Чулоацам кIоарга болаш а сакъердамо а яр района халкъа судахочо М. А. Арсануковa «Сег ар-хьарекхи дезалаха дола Советски законодательствоа яхача темах ва доклад.

Семинар йистейоалаш «Кхалнаьха советашка отчеташ хоржамаш дара еча кийчонаех уж чакхъякхераш» доклад йир КПСС райкома отдела заведующе С. Д. Шуаиповас.

Л. РУДСКИЙ.

СУРТА ТIА: семинар дIахьош ба М. А. Арсанукаев С. Д. Шуаиповаи (аьрдехьа ягIа).

Автора сурт.

ЛОАРХIАМЕРЧА ВИЗИТА ШУ ДИЗАД

Соахьа 25 октябре официальни визитаца Франце кхаьчар Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума член Леонид Ильич Брежнев. Новкъост Брежнев Французски Республика президентаца Ж. Помпидуца вIашагIкхетаний переговораш еши хилар бокккхача исторически лоархIамера событи а хинна дIаэттар. Соахь 30 октябре Париже кулгаш яздаьча СССР-ай Францеи юкъе цхьана гIулакхаш леладара принципашех советско - французски декларацей Францеи Советски Союзаи юкъерa доттагIала гIулакхаш чIоагIлара новкъостал даь ца Iеш, бIарча хьанийцача дунен халкъашта юкъера хьал тоадара цIенкашттa аьттув а баьккхаб.

Цхьана гIулакхаш леладара принципаш массехарча чIоагIачен ларда тIа оттадаьд шин пачхьалкхашца юкъера гIулакхаш. Ераш [illegible] цхьана лелашу уж гIулакхаш дегIаахер хьахьоккхаш дола аххха шин масал. Укх шера хьалхарча ихе бетта аьй 1971 шерарча товарооборота бокъонца йолча объемах дукхагIдолча ахчан маьха контракташ. Шин мехка юкъерча экономически бувзамий прогресс тIа-тIа дукхагIа лакхлуш хиларо дог тешадд. 1970—1974 шерий товарооборот шоазза лакхъяра декхар, цхьана торгово - экономически гIулакхаш леладарах йолча соглашенe тIа из оттадьча тайпара, кхоачашдергдолтах.

Шерра дегIадоагIа Iалман бувзамаш. Толаме дегIаух космос тахкара дакъе цхьана леладу советско - французски гIулакхаш. Французски советски Iалмахоша цхьана бола бу Серпуховца юкхерча, советски ускорителa тIа оттадь «Мирабель» яха французски водородни пузырьковни камера латтача г. Протвино. ВIашагIкхьаьнкхад метеорологи, океана ресурсех пайда эцара, ферда хий тоедара, гIирсаш хьаддара а архитектура а, унаькIено лоралея медицинан дакъе а дуккхача кхыча доакъошка а Iалмахоша беркате цхьана гIулакхаш леладенга.

Л. И. Брежнева визит йолча хана кийтъачча принципий ларда тIа СССР-ай Францеи юкъе цхьана политически, экономически, Iалман, культурни, технически гIулакхаш леладара опыта хьахьокх тайп-тайпара общественни строй йолча пачхьалкхенашта юкъе керда тайпа гIулакхаш хьакхилар. Дог тешалеш бола цу опыта [illegible] шинена юкъерча гIулакхий доаленах гаьна арабоал.

ТIехдакххар хургдац, нагахьа санна цхьана леладеча советско-французски гIулакхех ерригача Европа цхьана гIулакхаш леладарга бодача наькъа кийчон лоархIаме лагIа а хинна дIаэттад аьлча. Цхьана оттадьча французско - советски документаш тIа хьахьекхача идеяца, цхьа шера уж практически чакхъяхаро къаьстта дика доккхий хIаман даьд Европерча машара гIулакха. Ма дарра аьлча массане а къобалъеш хьалдаьцай хIанзара доазонаш толхадергдоацаш хилара, чурча гIулакхашта юкъе ца гIертара, нийсон, вхьачарех тийша хIама доацаш хилара, ший юкъе боахкаргболцаш е из юкъебаккхара кхерам тIатесаргбоацаш дош далара принципаш.

СССР-ай ФРГ-еи, ПНР-еи а ФРГ-ена а юкъе даь договораш чIоагIденначул тIахьагIа, Европе цхьаь цаI пачхьалкхе йисаш тIом чакхбаьннача тIехьагIа атта политически территориальни реальностах бакъаь тIа ца эцаш хIанзарча доазонашта реальни алга официальни дIалехаш йола правительствеш йолаш. Европейски континентех машара контингент эра декхар практически кхоачашдара наькъа тIа даьнад.

Пачхьалкхенашта юкъерча гIулакхашка тешам хилара хьал чIоагIдара кIаргдара, европейски континентера гIулакхаш цхьан кота тIа дахар, юкъарча кхерамалех системa кийчъар — кхерамалеи цхьана гIулакхаш леладареи дешаех лаьца хургйолча ерригача Европа пачхьарча совещане керттера деррIар. Дукхача мехкаша, цу даькъе Финлянде, Франце, Австре, кхычар хьажаре новкъостал ду совещани гулъяра. Къоастихаь даьлад дей повесткана юкъедахьа деза дешаш. Хьадда предложенеш елай совещане бовх вIаштIехьбаккхара. Цен повестка тIа хатт дукхача оагIорахьарчар ерригача Европа юкъера совещани кийтъара хьаьрахьа цхьара повесторам 22 ноябре Хельсинко дIайолое хьиха Финлянде еша предложени. Социалистически мехкаша хIанзе а дIакхайкадьал Финлянде инициатива хьалхьаца шоаш кийча хилар.

Советски Союзаи Францеи шоай наз кхоачар ду Индокитайера американски агрессия сецалара, цар къовсам лоаттабу дов переговорий наькъаьа, политически оагIорадаьра къовстамара хуйла. Гаргарча Малхбоалехьа хьал хIанз а кхоачалеррий ц [illegible] лара чIоагIа саготдеш ба шинне мехк, машар безаш дола дерригга наьсан а сацна.

Новкъост Брежневаи Ж. Помпидуи вIашагIкхийттача хана дийцар Индостански ах гIайрен тIа хинна кхераме хьал. Цу [illegible] цу районе машар лоаттабара дIаяо а къахьега даьрIа дезаш хилар. Цу гIулакха иштта къахьегаргa дика беркат даьнда. Советски Союзе СОБ-е чакхдаьхача машарча гIулакхаша ихь дIахо ца берзийташ соцабе Къулбахьоалашта субконтинентера тIом. ТIа-тIа дукхагIча пачхьалкхаш цхьана кхетадо на лоаттIара кхетаду, цхьана хинна политически кувщаннаш. 75 пачхьалкхе сег хьаза цаьа цхьай лоIамра пачхьалкхе — Бангладеш Халкъа Республика бокъона тIайийтай 90 гергача пачхьалкхено. Вешта, вIашагIкхийттача хьамий, Организаце чIера а хинна дIаэттара къонача республикана цхьан дакъа лоацьара йир ДНР лоацд. Тхьа [illegible] Индией Пакистанаи юкъера гIулакхаш дерIадаларе.

Л. И. Брежнева Франце йолча визит дунен халкъашта юкъерча бокккхача лоархIамера хиниа да. ДIадахача шера бокъонца бохьаьд дерригача дунен тIарча политически хьала во беркате хилара ен дейлар.

М. [illegible],
АПН комментатор.

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагI, 26 октябрь, 1972 шу.

КЕРДА ВАХАР ИРАЗЕ КХОЛЛАШ

Хьалхарча пятилеткай турпалаша дувц:

Пятилетка шолгІачу шера ах бІаьшу дуз Советски Социалистически Республикийн Союз аІашагІьаллах Нохч-ГІалгІайчоь автономи хьаьхи. Цу шерашка ІалакаІе дийкой хуьцамаш хилнад вай мехаш балха шьха вахара. Уьх оагІон тІа шоай вахарах предприятешка хинначо хуьцамах, къахьегамхоата юкъерча доккхердоаччча детгаІавах дувц хьалхарча пятилеткаех хьинаре къахьегаш хиначо тайп-тайпарча профессеІц болча къахьегамхоша.

ДИЦЛУРГДОАЦА ШЕРАШ

Зламига ролча хана да а воша, тха боккха довзел маьшица билар. Дийша йоацача цунна хана дар тха кхаба. БарІ класс чаьх а ялха нефтаучо доша вахар со. Из чакхъьаьккхачул тІаьагІа Грознерча хьалхарча мехкадьтта чакхдоашача (хІанзарча В. И. Ленина цІерагІча мехкадьтта чакхдоакха заводе) оператора гІончахо балха вахар. Из дар советски наха шоллагІча пятилетка леон толамца кховчашьяра къахьсам доаттабеш хинна ха.

Заводерча № 1—2 йолча АВТ установке хьожавир со. Сона дика дага а доагІа цІаккха дицлург а дац са цар бозама тІехцар. Къьстта дика вар соца установка начальник Демидов Владимир Ниволаевич.

Кестта сона чІоагІа безабелар из болх. Цхьа юхь йоаллашехьа оператор вир сок. Болх беццаехьа социалистически къахьегама мастерий школе дийшар аз. Из чакхъьаьккхачул тІехьагІа аз болх беш хиначо установка начальник [illegible]

«Сийлахь - боккха Дай-махка тІом хиллачехьа хьалхарча шерашка вай мехка шера бьрмар скахановски болам. Беррига къахьегамхоша хьинаре дакъа лаьцар цу болаше. Цу хана хьинар айденна къахьнйгар тха заводерча технологаша а.

Къахьстхьастача болхлоша, бІаргчача коллективаша дика толамаш доахар. Хьалхалаттачар сийна «Молние» яьф листокаш арахецар. Лаьрхіа долча доска тІа дІаяьздора хІара дийнахь дагахьа къахьегама толамаш. Яхье а хьанна тІехье ца чиса гІерташ къахьегар хІарана.

Цхьа со оператор волча хана тха смено бетта план 20 дийнахь кховчашйир. Массанена а боккха ваа хилар цох. Цул тІехьагІа цакаддаш пачхахьалкхен план кховчашьеш хьинаре къахьегар тха сменас.

Сийлахь-боккха Дай-махка тІом лаьттача шерашка къьстта хьинаре къахьнйгар тха коллективо.

..Дукха специалисташ кийчбаьб тха установка. Царех цхьабараш хьилгахой болеш къахьегаш ба. ДагадоагІа сона цхьа тхоаш болча хьона инженер Хадиев Султан балха вена.

— Хьоца болх бе лоа сона, Мамед Абасалиевич, — аьлар цо.

Ше инженер вале а, практически балха тІа шийна ца хоар хІамма а эха ца хоташ хоттар цо. Кхетадеш дар технологе говзал кІоаргагІа Іамаера инженер тІаккхаш хилар.

Иштта хьалхуа тха заводе цхьа болх безаш а боаша а беле гонзанчаш. Царна мел эша хьалаш ІалащДаьд. Иштта дика специалист хилар аз Іомаваьча Ибрагимов Іаддалах а. ХІана из са метта № 1—2 йолча установка начальник ва.

Со пенсе ваяле, цхьабаьнда, коллективах къьста Іа а ца могаш юкъа а балха вена со. ХІанз вокхагІвола оператор волаш къахьегаш а ва.

Дукхача шерашка хьинаре къахьегаш аз даькача толамий лерха мах баьб. Сона енний Къахьегама ЦІеча Байракха орден, Нохч-ГІалгІай АССР мехкадьттан химически промышленноста заслуженни деятель яха сийлен цІи.

Дукхача шерашка болх баьб аз цу цхьан установка. Из ха цІенкх дицлургьйц боло. Цу шерашка дукха хуьцамаш хиннад производства. Хьайна кулгаца деш хинна хала балхаш хІанз техникаца ду. Из совешаш Іилманан техникан карагІдьаьна доккха хІама да.

ХІанзара кагирхой шоай дай мехь хьалхаьца дІаболх. Болхлой класса сий лакха лоаттадеш уж хьабоагІаш хилара доккхал ду аз. Гуш да дешц лелаь къахьегамо байракх лакхе айаь цар дІадьош хилар.

М. АБАСАЛИЕВ,

В. И. Ленина цІерагІча Грознески мехкадьтта чакхдоакхача завода № 1—2 йолча установка вокхагІвола оператор, Нохч-ГІалгІай АССР мехкадьттан химически промышленноста заслуженни деятель.

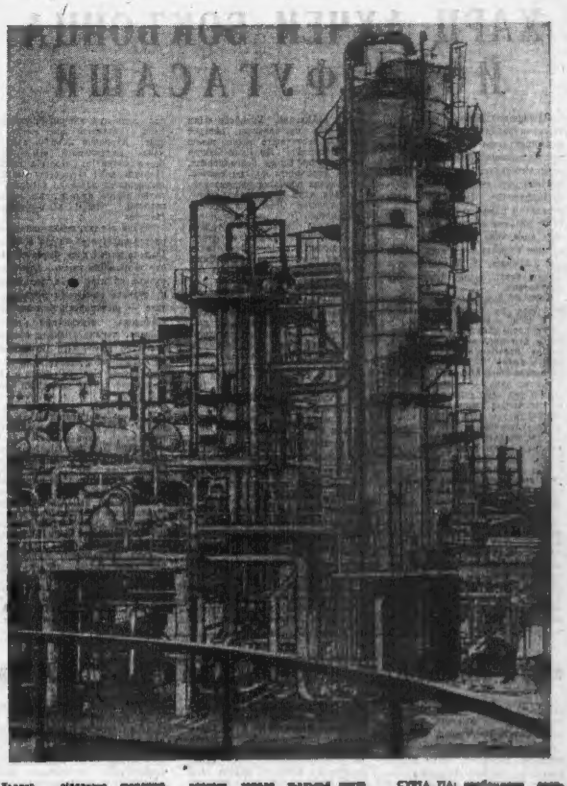

Хьалха, дІадахача шерашка, хиначо цхьанача установкашта метта А. Шерипова цІерагІча Грознески мехкадьтта чакхдоакха заводе хьалхий дукх керда установкаш. Царех а карбамидни депарафинизаца установка а.

СУРТА ТІА: карбамидни депарафинизаца установка.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ТХА УЙЛА ЦАІ Я

ЦІаьвдагІча октябре 43 шу дьннад В. И. Ленина дІалоладаьча оттаьча ГОЭЛРО планаца Грозне юххьаьнца теплоэлектроцентраль ялъйаьла. Къалбаседа Кавказе эттаьа дьоаха вай республика столице йоалдар иштта электростанц. Из кхетадеш да, Граждански тІемо бехаьбаь халкъа боахам юхаметтаоттабе вай мехка дукха доагоо эшар. Из даьккха а цох хІама хьаде а электрически йоалдаьлеш энерги эшар.

Иштта йиаьла я Грознески ТЭЦ. Ае цига болх бу 30 шу да. Цу дана массаех гоаІал хьаворзаье карагІдьаьннад сона. Химико - технологически техникум чакхъьаьккхача тІехьагІа контрольно - измерительни приборий (КИП) мастераьла хьожавир со. Цу хана дехо из болх беш хьавоагІа.

Ма дукха хуьцамаш хиннад тха долча аз цига болх бечa хана. Хьалха укхаза лаьтта кьши турбинаш хІанзарчарна вІаьла а тара даьар. Цар болх беш хаддалза бІаог лохкаш цех латта безаш хилар. Контрольно - измерительни приборах Іалашагтe кІезига яр.

Сийлахь - боккха Даьхен тІом дІабеьннача тІехьагІа автоматизаци а йолайир станце. Юххьанца болхлой раьза бацар юкъелоаладеча кердачое. Царна хетар сел чІоалханe техника приборех тийша йита йиш яц, ьшне. Цхьабакъда, аздаро хьахьекдар автоматика тазаме новкъост хилар.

..Автоматически керда гІирсаш дІа а оттадаь ТЭЦ-а турбинашца йовзан болх бу хьа яр цІаьхха ве болх хилара кхерам тІаттача хане хиннар. Лоха параметраш йола Іи турбина тІа а хийца доккха хетар хуьло тха еррига коллектив даьнахь тохкешнашаре. Вешха дийша боаца болхлой бар не даьо. Царна хаар иштта Іи турбинна тІакхйшча дикей хилар эхерлы бий. ХІаьта хІанзарча болхлошта ховрга из сашна дар де йиш йоаинлга. хІана дьща тха дукхагІбола болхлой юкъера образовани йолаш, профессиональни - училишаш чакхъьаьха ба.

20 шу хьалха тхо долча хиннарча хІама йоаларгьяд тха теплоэлектростанциа. Хьалха турбинийн цеха болхлой хилар, хІаьта хІанз цига цаІ вац, цагІаьа цига фудаьлад хьажа воагІа дежурни инженер мара. Еррига балда процессашта гІулакх деш я автоматаш.

Цхьа турбина йоаьар, - вож деррига гІирсаш керда да станце. Массайтазза алсамдаьлнад электроэнерги йоаккхьига. ХІара бетта, хІара шера пачхахьалкхен план тІеххоачашьо тха коллективо.

БоккхагІбараша дукхача шерашка шоаш Іоаьь опыт кхьайраша дІайоввийт тІаккхуьеча хьоксна тІехвенна. Цига болх беча юкъа дукха кагирхой Іомабаьб аз а. ХІанз сона болх беш ба аз Іомабаьрах цхьабараш. Царех да В. Сидоров, В. Боков, В. Михайлюк, кхыбараш. Дика лоархІабу уж шоай дехкарех. Тха массане уйла пачхахьалкхана дукхагІа электричество, йоахала энерги ялар да.

М. ТКАЛИЧЕВ,

Грознески объединене № 1 йолча ТЭЦ-а КИП-а мастер.

Хьалхарча сурта тІа: ТЭЦ-а керда турбина. Цехе я турбина машинист Р. Бигун.

ШоллагІча сурта тІа: ТЭЦ-а хьалха турбина. Турбинан цеха машинист В. Яковлев (аьрда оагІорахьа), КИП-а мастер М. Ткаличев.

В. ЮНЦЕВИЧА сурташ.

ДЕ ДОАГІАШ ДОККХАЛ ДУ

1960 шера эттара хьалха Октябрьски района мехкадьтта промысле балха вахар со. Цу хана Нохч - ГІалгІайче дукхагІа дола мехкадьтта цо лора. Наха дика кхетадора мехка дукхха а доагов дезалга. Шудукъа цер дии бийсаш ца къоасаш, халонех ца къаххаш къахьегар.

Ховш ма диллара, «Грознефть» объединене хьалхарча пятилетка план 2,5 шера кхоачашйир. Мадарра аьлча, дукхагІдолча дакъа тха районе мехкадьттахой толам бер из.

Сона дукха лов цу хана оахоца мол халача хьалашка болх баьб. ДагадоагІа сона, цхьа № 215 йолча мехкадьтта луча скважина болх миштa бу дьажа се вахa. Цо цу хана дийнахьа бувш 250 тонн «Іаьржа дошув» лора. Сальника юхе гІолла цІаьхха мехкадьтта кІеж хьаетта йоладар. Сальник дІакъовла велар со. Юхь тІа хьатІаеттача мехкадьтта бІаргаш хьаделлийтацар. Цхьабакъда, сальник сиха дІакъайлача цІи хьар кхерам бар. Оарцдоаккхаш лела ха яцар. Юххера а кхоьвлар со. КІеж дІакъайаво.

Нагахь сайна скважина толхе меттиг кийсьача сменера вайна болхло юхебусарашта новкъостал на даш цІаводацар. Мехкадьттахой хадий оамал дикка дІаэттадеш из. ДагадоагІа сона 1934 шера промысле хинна цхьа хІама. Газ мехкадьттах хьакъоастдаш компрессор яр тха промысле. ЦІаьхха цІи яьлар цига. Шуй куллгаш доттадешше а задвижка дІакъовла гІертар Кудузов Абузяид. Цхьабакъда, цуьга деррига а цигІа дулургдацар. Цига болх беш хилла гІалгІай каласаг Исраилова ІаІнет сов аадай халарех хІалах хулаш латта компрессорни установка цІалзара ныккар.

ХІанз оалаьгара хувцаденнад цар гІулакхаш. Уьх тІеххьарча 15 шера промыслашка юкъейоалаьйй автоматизаци. ХІаьта хІанз телемеханизаци яй.

Нагахь сание цхьаннаьа скважина толхача хьалха цига фу хиннад ха йиш яцар, оператор цига дІа ца вахача. ТІаккха хІанз скважино балха режим кІезига хийцача пу сахьта приборо «доашдоаккх».

ХІанз «Октябрьнефть» НГДУ коллективо къоасам лоаттабу СССР-и Нохч-ГІалгІайчен автономийн хьаь 50 шу дизара юбилейка доккхийча толамашца вакъалхара.

Ийс бетта плен коллективо 103 процент кховчашьль. Дика балхаш дечарех ба тха операторaш Колойтханов, Товсултанов, Курбанов, Юсупов, кхыбараш. Тхона лов шоай даьша лелаьдаь гІулакхаш хьатІакхуьча тІехьено сийлена хІадо хьоаге.

А. МАГОМАДОВ,

«Октябрьнефть» НГДУ оператор.

Хоастам хилба къахьегамцара дикагІдола коммунистически гІулаккхаш хьахьокхача, социалистически яхье хьалхалаттарашта!

(КПСС ЦК ТІаккхенниморе).

ЦУ ХАЛАЧА ШЕРАШКА

Октябра мели кхетташ вьъе со. Цунца кьалсІийна, цун хало, втто Іовшаш, цун низ чІоагІйеча белаж гІерташ хьаенаа.

Назсаре къьстта дике йоаз соне. БІаргашкара далаш 30-ча шерашкара цун вахара сурт. Из сона дикагІа довзийтар массанаьа кховчаш хинна ез кадай «полуторка» яр. Эттара хьалха Назсаре янача цу машина ю бе долла ирах кхалчар сога.

Юза мел соцача го бора кака се «полуторкана», хеттараш дора, цецбуьнар со цу тІазагІаш а сона не лаьпе хоаш а. Цу хана пхьа-алх машина мара яцар ерригача районе. Йоардй наьчьар мара дацар. Йоачан хилча хоттедаш, деакха со «полуторка» хьаьгьанца товрав асто беланера чен.

Са бол беш хаммача районе, мел а во со цац, Грознера товар да вотнийтар социга бийсагІдеши а доаждаш товар хьаьаца арІа хьетІакхачера шойнгаш а вагІа со цІабоча Ахкендера. СоагІанура хьеча гІоьнерча моттигашкара хьаьча нердаш аттаьш хулар аз даььана товарагагІа хьаьнаш. КІира цхьа мошин етте районе товар чар е дряхха хІама лоархІар. ХІанз аз дийнахь дукхьаьа айса Іоаоатьеча хаьа тиза чу (ерригаш а цхьа бІаь гертта ма йий уж укхаза) пхь-алх машина етте товар хьабо.

Цох а ховрга мьа хьал-тора мел товенний, мел нергІато кхьаерей Назсарен юрташка. ХІанз хийнараш дукха зуа хургьаш уж арЦалонаш, бакъда, аз вуьз, со дацдоа цар.

Тамаш ю аз тхоай районе шоаречa асфальтаа, тІоаьхьаьше гІоаче дІа-хьа удача тайп-тайпарче маркех йолча машинех. Зоар гоагІа я уж укхаза. Райиспалкоме секретарага гІоаве мара се «полуторка» дІа-хьа яхийта йиш бецца дукха моттигаш нийслора, хІана кхача, аз хийнача тайпаре автотранспорт чІоагІа хье яр районе, хІаьта хьунш ае дерo гІулакхаш дукха яр. ХІанзарчамо хІарар производство, хьажари кхетабеохаме аз бий. Тха район а я дукха машинаш. Грознера-м хац цига гІонна ядача цхьача городашкара а укхььаш районе юртахьа, керда хІара дома лоаттаду вана товарца. Мел миллион сомага дІадоьччаш леу эс тишна хІара шера бу мах.

Хьалха сание аз бьадеча цІемогна ядац уж. Кнагаш, батамаш дийна сийладеча, савагІатана ялоаш чу ала. Товар дІоттаде боаший сададаш а. Цхьабакъда тІаье чу дийнахье шерашка, шоазаше тоар даьа дезаш хух се, бакъда, тиха-м хийцца мел беш тул товар дІануцащйие а. Цу хана цаьшиц сахьат доккхер товар дІадечa хана тиха дІакъайле.

ЧІоагІа еттача баьнааб тоа, шоферий болх а. КІоагаш чу еттапуча машино дІа-хьа а вийтте белаж, пхьарсаш лоаьш тулархуьеча. ХІанз вІалаа хьа а лаш хо хала.

Шофера професси Іомае а етта дацар цу хана. Цхьаннаьа а курсаш яцар. Аз айса Ставропое а вена хьер уж.

Казал хало йоллаше а хьинар айденна балха сутара болхо къахьегар цу хана наха. «Пятилетка — диъ шерах ахка кхоачишаш Іоделаьере тІара, «а «полуторка» тІара. Хоарe тхоз дике къахьегарца оахаш тоьанинa цІаье авахар гаргаьхувлийга.

Йоаааa ча я советски наха пестa ергьар — СССР хьвьш 50 шу дуа. Советий Іадале хьанна къахьегама наьльа, къамий доттагІала чІоагІамаш итераш ю цІой да ха.

Сона дика хет се цу гаьнарча няьльа тІа воагІаш, кхачарна нийсса къахьегама муьа баьшю ес цу цІойна ноаькоагІаш.

С. ХАШТЫРОВ,

Назсарерча райпо шофер.

ДАЬЙ ГІУЛАКХА ТЕШАМЕ БА

Ховш ма хиллара укх шера СССР-и Нохч-ГІалгІайчен автономи хьаь 50 шу дола. Вай республика къахьегамхой кийчаш ба уж юбилейни цІейна дезле. ДІадахача ах бІаь шера дукхай дика гІулакхаш карагІдьйннад вай республика къахьегамхоаша. Сона хувца лов цу хана цІерамашинхьахьашка хиннача доккхийча хувцамех.

Эттара хьалха 1930 шера цу хенарча Грознески паровозни депо балха вахар со. ХІаьта тахханалца цига къахьегаш а ва со.

Со балха вахана депо цхьа аІамигача цІагІа яр, «Овечка» оалаш хинна 17 аІамега паровоз бар депо. Тишдена уж хаст-хаста ловда. хІаьта царна ремонт еш дукха ха яккха а езар.

..Къаьстта хала дар 1931 шу. Цу хана наьага моцал ера. Цхьа сеагІа Іа а шийла дера. Цхьабакъда, депо болхлой цох кхерабенна юхабалацзар. Болх бе сагаццо, тоьаш инженерно-технически болхлой. Верригга а депо болх беш кхоъ инженер виъ техники мара вацар. Моцал, шедал ловш тха болхлоша шоай производствени заданеш шоаза-кхоаза гІеххоачашйора. Хьинар ца хоадеш къахьегар массане.

ДагадоагІа сона, цхьаь дийнахь, балха ха чакхйоалаш комсомольски организаце кІагІа чувера депо начальник. Цо аьлар:

— КІантий, паровозашка чудотта хий дац. ХІана цуьгаш вовлувстад эш.

Из бІаьстад ядьо дер. Дукха дог Іаш дийлха Шолж дрикха доагІар. Цу йоачаша хотта чу а тежа дІакъайдадар вай хьавоазача тІайоагІа сацгараш.

ОарцагІбаьлаа комсомольски кагирхой. Паровозаш хий доацаш бисанзар.

..ДІаухар шераш. ДІйоладар хьалхера пятилетка. Цу шерашка дегаш уллоттаьаь къьстта дика болх бир машинаькъахоша.

Цу шерашка мехка шера хьожар социалистически яхь. Машинаьхьахошта юкъе кІезига бацар ударникаш. 1929 шера Грознерча депо 200 ударника яхье бийхар Гудермесса станце машинаькъахой.

1935 шера мехка баьржача стахановски болаше а хьинаре дакъа лаьцар грознеицашa. Цар дІаволадир тІехдеза мудьаш тІаиола составаш дІакхувлаийга. Паровозе машиниста Мельникова Грознера Прохладне дІайига норма сов гІа 400 тони мудь тІаболa состав. Машиниста Жидкова сихьата 29 километр ииrь бейт Беслан-Юргьа Грозне состав хьайоалайне. Машиниста Мамадова, Макаров, машиниста гІодим Бовасенкес шоай паровозага 15 эзар километр ииrь байтар цкьна цхьа ремонт ца еш.

Хьалхоера яхe шера цхьа Грознески машинаьхьалода дагь шера кхоачашйир.

Цу хана деиз 40 шу гертa хьаьнайд. ХІана депо бец цу хьащара къахьегама турпалаш. Уж пенсе бахаб. Цхьабакъда, шоай дай дахар гІолакхаш дІало шоьшо къамоа тІехьено.

Нагахь сание хьалха машинисташ 4—7 кдасс чакхъьаьккха мара хийра беце хІана тепловозаш тІа болх бераш дукхагІбола дакъе техникумаш чакхъьаьха ба.

ХІанз тха депо болх беш 44 инженер, 192 техник ва. Цапех дукхагІбараша заочно дийшад. ХІанз депо болх беш ахьа эзар сег ва.

Депо дукхагІйолча цехий пениш кафельни Іоакъа теха доза къегаш цІена да. Хьалха жІов етташ болх бора аьшкпхьоа, хІаьта хІанз аз еттача баьннаб — пневматически жІов еттай цуа гІулакхе. ДукхагІдолча дакъе болх механизация бу.

ХІанз вай Грознера депора цІаш тепловозаш я. ХІаьта дукха ха яалеьда электровозаш хургья. Цу гІулакха хІанзое а кийчо еш я депо коллектив.

Г. АНОХОВ,

Грознески локомотивни депо партбюра секретара заместитель.

Сурта тІа: 1897 шера арахийца паровоз. Из хІанз Грознески локомотивни депо латт.

В. Юнцевича сурт.

ЦИФРАШИ ФАКТАШИ

СССР-ех Нохч-ГІалгІайчен автономи ах бІаь шу дузача ерригаш вай республикерча промышленности арадийча 50 шера хьабенар сийдолаш мегь ба. 50 шера Нохч-ГІалгІай АССР-а промышленность арахеца продукци 49-зза дагІаеннай, хІаьта Октябрьски революци хиллачеь а хьалхарча 1913 шера хиначул 103-зза дагІаеннай. Ах бІаь шера хьадоаьста мехкадьтта 14-зза дукхагІа хиннад, хІаьте арахеца машиностроени продукци 590-зза лакхьеннай. Дикка дагІаеннай мехкадьтта чакхдаькка, химически, машинаш ю промышленность.

ХІанзарча Нохч-ГІалгІайчен территоре 1917 шера еррига а шахар хинна 400 эзар сег, царех 15 процент нах гораде баьхаш хиннаб. Советски Іадал эттачул тІехьагІарча шерашка 2,7-зза дукхагІа хиннай республике бахa нах. ХІанз цхьа миллиони бІаь эзаре согІа сег вах вай республике.

ЕР ОАГІУВ КИЙЧЪЯЬЙ «СЕРДАЛОИ» «ЛЕНИНАН НЕКЪИ» ГАЗЕТИЯ РЕДАКЦЕША.

Доазол дехьара

ХАРЦ АХЧЕИ БОКЪОНЦА ЙОЛА ФУГАСАШИ

Вашингтоне Дуьнен халкъашта юкъерча валютни фонда 28 сессе хьажийнкъашца шашкахийтар махбузехьарча державай финансови эмиссарш, хIьэта цорта лабабьнияраш американски разведка шефаш бар. Цигта цу сахьате дагадехар царна диверсиин сабатажин делахра чIоагIIа ааттув болаш дола, хьал нийсденкыгя — къамаи валютни системаш. Динамит а ирцаш, ЦРУ шай агентуранара базар лоаве Iенача цу банкнотаца.

Харц из йоллашехьа а. Хийпа болх бе йолламр Англера ЦРУ штаб - квартира хоара монетни двор, хIьэта дукха ха яалеьа цуи продукци йоаза Къылбаседа Вьетнаме бахача халкъа йиш а хилар...ДРВ рашкацна лелийтаргдоашаш дIадахьяхар дукха харц ахча — докгаш.

ЦРУ-рча харц ахча дарашта ца ха йиш йолаш дацар, къамаи банкий банкноташ харц хьадар, къайлагIа суверении мехка территоре тIа уж кхахьар дуьнен халкъашта юкъера зулам санна лоархIаш долга. 1929 шера 20 апреле а тIехьа хьар дукхача оагIонаша рча соглашенеш ларда тIа къамаи ахчан единкаш шIатни лорара кодминйски органашта юкъе дуьнен халкъашта юкъера конвенци. Кхетадеш не дий, цу документо лайрхIар ЦРУ тайпарча пачхалхкхеи службашца лоаттабу къовсам а бошаш, тайша болх беалларий бандашца лоаттабу къовсам хиннилга. Цхьабакъда, дIадахача шоатткъа шера дукхар а гера а чуйна кхийнад алашеи шалтах рьалрий. ХIьэта шо, бакъдар хьэна, финансови бандитизма зулам лайдадьаш. Ханойски «Нян зан» тIа цу валютни диверси кравови аспекташта анализ шоаш ец, юристаша До Суан Сантен Фалк Ткань Вииеи белгалдоаккх, дуьнен халкъашта юкъера законашш морале нормаши телхаяр алхха харц ахча арахецарах лаьтта Iеш ца хилар. Деш дола къамаьл Вашингтоно ДРВ граждански нахха дукьала болабьча тоталыни тIема керлача элементах, егресоро монагIе а деча вьетнамски лаьттан тIа техкача геноцида, биоцида, экоцида политикана лаьла дIаотташ йолгах да.

Доага хи ишкаш шоаш ма ерра ше хьатIахьеш, американски разведка теркалдьдаи Индокитаера США интервенци, цу дакъе цун лоархIамегIара идеологически компонент — «вьетнамизаци» доктрина а, бокъонца юкъагIинсара хьакъехьа ше цу тайнара дуьнен халкъашта юкъерча общественностага хоам белга. Нагахьа сайа Пентагоно шай бомбардировщикаша укх тIеххьарча ворхI шера хIара шера маьрша бахача элатаншта ирхьем тоши дарьпачакай тIамехкаль хилара официально мукIерал доадаве. ЦРУ харца бакнот арадашхар цIьахха мукIарал дар да. Цун малIи семах латт малча, из латт, селлара дулдаш бомбаштIа вьетнамски патриотий дешал шахийта мерга ца хилар. ХIьэта бокъонца йоала фугаши тIа ца кховчача метте, харц ахчан хIьэта а вете а кхоечаргба шо.

ВурайттагIача арадалавгара Къылбаседенгахьа шайкан ловар оттаба гIертарах хIеша ва хиннача ЦРУ-с. хьагучеднахрчох, из зал ахча луш хинад Къулбехьенера гIулакхаш шоай метте дусарг. КIиранна цхьаьза арадулача американски «Ньюсуик» бьеча хоамагIа, чIоаттIа теркам тIеозаш дола гIулакхаш леладу американски разведко кхаашка я лыша хIалак хулаш латта маркочеточни режим кIалхарьакха гIерташ.

Эттара хьалха, гучадьйнад, министерски гIулакхаш тIа а болаш Iадала хьоал деш болча сайгонски хьакимаша шоаш лочкъадаь рузкъа шй кIел а доалладеш, цу сахьате темамегIа йоала моттиге — швейцарски банкашкарча сейфашка дIаухийташ хилар. Масала, хьалха хиннача оборона министра Нгуен Ван Ви лахаиза ца воалаш ше отставке вахале цига дIачуоза кхийнад еррига а хIана яц яьнна йола солдатски пособий фонд.

Ви лерраcIа доладала деша сайгонски хабинетах юхадисе дакъа кхерадар дуьа «Вайха къуо аьшй мара кхача тайпара дIи яккха йиш йолаш йоа операци чакхъьяккхай «кIалдача американцаша». ЦРУ-рча вай харц кулгаш тIаяздьча харц чекацца укх деннашка цхьаболча сайгонски деятелий вкладаш дIайяьай швейцарски банкашкара. Цхьарчоа, дуьй «Ньюсуик», разведка 2,5 миллион долларах лаьахав ц ставленик!

Харц ахча леладу Къылбаседено, харц чекаш делаю Къулбехьено. Церех яца йиш а е тIехь тIара котало я, е марионеточни сайгонски режимана шайла а.

Вячеслав СИМОНОВ.
АПН корреспондент.

«ШУН ХАЛКЪА ИСКУССТВО БОККЪАЛА ДИКА Я»

«СССР республикай халкъа творчество! яха советски выставка Вашингтоне, Чикаго, Бостоне хиннача Нью-Йорке а ейа американски музейшта юкъе эггара йоккхагIа йолча Метрополитен яхача музее дIатавъенкай. Ах миллион гаргача американцашта хIаизде а кIала Советски Союзе 120 сагIча къаман искусство воархIаш йола халкъа гонзаний башха-дика произведенеш.

Экспозице корттерча тема — СССР 15 республика шоай лоIамера содружество хьакиниа 50 шу дизаро — хьажа чхаьий уйла къаьстта тIеоз. Цунна къаьстта передачаш хетайир нью-йоркски радиоси телевиденеш.

— Шун халкъа искусство боккъала дика я. — аьхар сига выставкага хьожаш хиннача Кит Рузвельт Хаддада. — Е выставка хьаьча художникашта къаьстта баккал ала доагIа аьнна хет сона: экспозицена юкъе шаьна къоастадуш ба дукххача къамех латтача шуй мехка тайп-тайпара культураштеи искусстваштеи юкъера бувзам, уж шоайла шIашн йIаьхий хилар. Сай хоа йоI а йоллаеш укх выставке лиза Iерьиц со.

Америке йоккхагIйолча «Морган гаранти траст компани оф Нью-Йорк» яхача банка вице-президента Джек Касан цун сесаган дIагIаяздаа со.

— Экспонаташта юкъе шун уйла эггара чIоагIагIа тIалавр фу ер?

— Уж дерригаш а дийнех масее тайпарех я, — жоп лу Джек Кеса. — Кхо шу хьалхагIа со а сесаг а Советски Союзе даха хиннад тхо, шун мехкарча массех городе хиннад. Дог тайша ала йиш йолаш за со, выставкера художественни экспонаташ бе-бе хиларо шун республикай масее тайпара халкъа искусство из ерахьахоккхаш хилар. Цхьабакъда, из хоа кхьметтел цIаькха СССР-е ца даннарашта а.

31 октябре кхачалла хьайдаьла латтаргья выставка. ХIьэта хIана укх сахьата эзараш ньюйоркцаш уж Метрополитен яхача музее советски гонзаний кулгашца хьаккхелла искусства произведенеш бIаргагоо дукха.

И. БРУК,
АПН спецкорр.

Нью-Йорк.

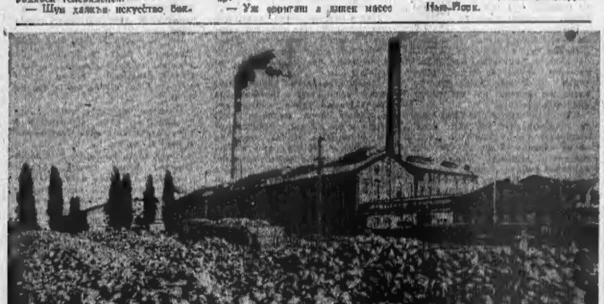

ЧССР. Словане цукар дача заводана сахьа ххьахара тонгаш Iоiовоссанай. Шеко ду сезон дIайоссанай.

СУРТА ТIА: Требишоверча арадориате воа. ЧТК—ТАСС сурт.

«КОММУНИСТИЙ ПАРТЕ ЛАЬРХIАР КХОАЧАШХУРГДА!»

Германски Демократически Республике кхетхаста хозаргда шоена гIоадьана дешаш: «Коммунистий парте лаьрхIар — кхоачашхургда!» Германе Социалистически единий парте VIII съезд диллачул тIехьагIа дIаяхача хана бокъонца бакъ хинад цо чIоагIъяь экономически арахьара политически программа кийсанашш.

Укх тIеххьарча хана мехко дахна деррига толамаш дийна шала хала да. Цудуьа къьыгагIа доле цхьанна масалаш доахаве безам ба са. Массане а къахьегама хьинер айдадаро. Iилман планированин яра, мийсача лоархIамашш йиш хилийтай промышленностен юрта болхамен деррига доакъош дегIахара гемлай лаккхье, плановеи заданеш тIеххкоачашъе. Дикка тоадениах дуккагIа эшача хIажашца бака мах Iалашбелга. Дикке сихъеннай городашвен юрташкен чуIе цIенош хьалдара темпаш. Сихха дегIаннай энергоснабжени, дуккагIа арахец гIишлой материалаш.

КарагIдашшана хIамашца хоадамболаш новкъостал дина СЕПГ VIII съезде тIайайца, къахьегамхой аланеши пенсешш лаккхелга, дукха дезаддой болча деэлашта, производстве болх беча позношта материальни поощрени елга оттадаь социально-политически программа хIинале а кхоачашъеш хилара.

Коммунистий парте даш дола политически кулгал экономически общественний вахара еррига сферашка кху а дуккагIа чIоагIа деннад, тоа а деннад. СЕПГ-еха цун программахи бенна темаш эгара хьалха партеи халкъен айхха къьосгIо хилара ларда тIа латт.

Мехка хьалхара дакъа дIалоаш болхлой классо. Цо шийн нуьгIлаш дебадаь ца Iеш, пачхалкхенеи экономикеи ше юкъарчал лоццами еш йола шIшнии чIоагI а хьй. Цунна тешаш ду социалистически халкъа пелите дьча хормамех хьагхнекараша а хIалла иштта паргIатача немецки профсоюзни Объединение (ОСНП) VIII съезло а. Болхлой классен юрташкарча къахьегамхойн къьосгIо чIоагIа хилар хьахьеккхо укх шера шоне хиннача ГДР ахархой-кооператорий конгрессо. Толаме дегIаух болхлой классо, Iилма-техническии интеллигенце, культураи искусстваи болхлоша цхьана леладу гIулакхаш. Дикка чIоагIлуш йоагIа социализма материально-техническии база.

КарагIдувлача цу хIамай лаккха мах бу дуьнен халкъашта юкъерча еррицана прогрессивни общественносто.

Ше хьаккхийкаьча хьалхарча ийлахье а дена социализма содружествах дIахада йиш йоаца керттера хакьа шийх а. Ше хьега къа юкъара декхараш кхоачашдара юкъе лоаца дакъа санна а, шийна карагIдувлачеш юкъерча толамий цхьа дакъа санна а лоархI ГДР-о. СЭВ-а хьаштаи айхха шоайла дувзадена да. Нада тIа-тIа даккхуш йолча СЭВ-а членаш йолча мехкий экономически интеграцех хьахиндар. Вежарашха йолча социалистически мехкий кулгалхой цхьа санна, дуккха а шIашагIбеттабалара бакъдаь дуьнен халкъашта юкъерча экономически политика керттера лешарех кетвоаш лерхIаваш бокъонца хьатера хилар. Цо новкъостал цу СЭВ-а мехкаша деррига долакъоша кху а айхагIен найдаьегIен цхьана гIулакхаш леладара.

Советски Союзе тIагIертта инициатива лелайра ГДР конструктивни позицех бахьан долаш соадца сентябрь бетта кулгаш яздир ГДР суверени пачхалкхе а лоархIеш тIаязиаш йолча Малхбузен Берлиньа доаца яча йиш оагIорахьарча соглашенеш.

Цу соглашенеса кулгаш яздачул тIехьагIа дIаяхача хана Советски Союзе, ГДР, кхыча социалистически пачхалкхаший машкара политика лерраcIа чакхьахара кхьявеца шIаштIехьадьаш ФРГ-енея СССР-ца, ФРГ-ена а ПНР-ена а юкъерча договорашта ратификаци яйта а хIьэта иштта граждански нази мухьаши ФРГ-енеи Малхбузен Берлиньи юкъе транзитагIа лелара хьакъехьа ГДР правительствонеи ФРГ правительствонеи юкъе соглашени а а.

ХIана лерттIа цхьатарарча бокъонегIа гIулакхаш лелайдертдолеш переговораш еш латт ГДР-еи ФРГ-енеи юкъе, суверении пачхалкхенашта юкъе из деш ма дарра. ГДР-о эгара хьинарегIча тайпара дакъа лоаш кхерамзлени цхьана гIулакхаш леладарен дашоех лаьна еррагача Европа юкъера совещани шийтъеча. Предложени еннай ГДР-и ФРГ-ен ВIашагIкахийттача Къаман Организацие дIачувзара хьакъехьа. Хало ше хьалхадалькха да ГДР деррагача мехкаша дуьнен халкъашта юкъерча правовой бокъонегIа къоабельань тIазилга.

Тешалла ала йиш йолаш да: ше хьакхаш 23-гIа шу ГДР-о толамашца дездаь. Уж толамаш — республикерча бераггача къахьегамхоша тIагIертта къахьегавах хьахинайо, немецки халкъа исторе чухь эгара хьалхарча болхлой-ахархой пачхалкхен партеи правительствон хьакъелача политиках, вежарашха йолча мехкаша, эгара хьалхарча арагIавна Советски Союзо, хьалхацараи дар поматьостах дерахи хьахинийар. ХIара шу массаж доал дукхагIа даккхч тха республика дуьнен халкъашта юкъера авторитет. Оаха чIоагIIа дегаш гIоадьана тIайийца из оаха а тха Iаьальяте дуккача хоттагIаш а цхьана даладеча ГДР хьахиннай 23 шу дуьнеча дийнах.

Орих ЗЕЛЬБМАН,
ГДР телевидене шеф-редактор.
(АПН—ГДР Панорама).

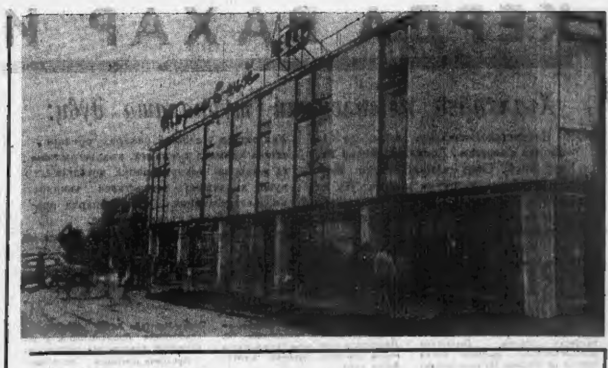

Художественни самодеятельноста IX-гIа республикански хьажар

ХАЛХАРЕИ ИЛЛЕИ ЦIЕЙ

Укх тIеххьарча ихаь дийнахь хиннай культура Двореца хилар IX-ча республикански художественни самодеятельноста хьажара III-гIа тур. Цу художественни самодеятельноста хьажара тIеххьарча тура дакъа лаца бокъо яьккхар республика еррига юрташка а районашка а хиннача хьажарашна хьадхла къххеча самодеятельни артистана.

Кдычарел хьалхагIа сцена тIа баьлар суиженцаш. Цар шоай программа дIайолаю «Даьхе» яхача йоаккхача композицеца.

Сунженцаш оттадьча композице дуьйц цу районе дахача дуккхача къамий дохаргдоашара вошалах, цар вай мехка коллективизаци еча хана. Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом тIабеча цхьана лоаттабача къоасамах хьагойт коммунизма гIоза вахар хьакхоллача советски сага сийрда сибат. Дукха хIана ца эшшаш кхаь сахьата хилар сунженцаш оттадь концерт. Цар программе дар казакий иллеш, гIалгIай халхараш, поэтий стихаш.

Сунженцашта тIеххьа сцена тIа баьлар пасарохой. Цар хоро дика аьлар Александрова «Вай Даймехка гераи» Цхьалеа Идрисас Осимев Хьамзата стихаех даьккха «Москвав» яха иллеш. Вокальни солисташта юкъе дикагIа бар Мехов Мустафа, Богатырев Мухьмад. ХIьэта пасарохой еррига чаа программага диллача белгалдьякха еза районии культура Шен кIаьнкий халхара коллектив. Зрителашта готтара чIоагIIа дезаделар цу хIаьнашца даь «КIантий халхар», «Джайрахьарча лоамарой халхар», гIалгIай а къндола халхараш.

Иштта дикий яр Гудермеси, Ножай-Юрта, МагIанбика, Урус-Мартана, кхыча районашкарча а художественни самодеятельноста программаш. Ала деза дуккагIйолча районий программаш чулоацам кIоарга болаш а артистий говзал лакха йолаш а хиннила. Цул сонгIа художественни самодеятельноста укх тIеххьарча хана дуккагIа юкъеваьб колхозий а совхозий а болхлой, юртера интеллигенци.

Сийсар байса тIехьахача чакхъьялар IX-ча республикански художественни самодеятельноста хьажара III-гIа тур. ХIьэта тахан жюри кастта хургдолча тIеххьарча концерта дикагIа йола номераш хьаькъоастаеш я. Жюрес баьча сонамах шай аргIанарча номера тIа хоем баргба тха гиетo.

М. САЛМАНОВ.

Дезача цIейшта хетадь

ГаргагIоздаш латтача дезача цIейшта — СССР хьаяьи Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара денешта кетадь концерташ оттаде доладаьл Грозне промышленник предприятей, лаккхерча а юкъеоча специальни а дешара заведеней художественни самодеятельностий коллективаша.

ДIадахача кIиранска, шоатта, кIиран денешка грознецашта концерташ оттадир Грознески педагогически училища студенташа Грознерча Ленина цIерагIча майдане, «Красный молот» завода болхлоша Кирова цIерагIча парке, хIьэта трамвайни управление болхлоша Нохч-ГIалгIай пачхалхкен университета студенташеи Грозненски района къахьегамхошта концерташ оттадир. Репертуаре дар бовзаш болча советски а моттигерча а композиторий иллеш, тайп-тайпара халхараш.

Безамен культурни салеIое къахьегамхоша боккал аьлаш концерташ оттаденшта.

Ю. ЮСУПОВ.

ФУТБОЛ

РСФСР-а футбола федерации доаш бу 22 октябре шоллагIча групе (йоалагIа зона) командашта юкъе хиннача вIашагIхлетарий счеташ:

«Динамо» (Кировобад) — «Баррикады» (Волгоград) — 3:2, «Карабах» (Степанакерт) — «Волгарь» (Астрахань) — 1:1, «Динамо» (Махачкала) — «Ширак» (Ленинакан) — 1:0, «Терек» (Грозный) — «Лори» (Кировакан) — 3:1, «Ревтруд» (Тамбов) — «Мотор» (Владимир) — 0:1, «Уралан» (Элиста) — «Химик» (Дзержинск) — 1:0, «Динамо» (Ставрополь) — «Динамо» (Вологда) — 1:2, «Машук» (Пятигорск) — «Сатурн» (Рыбинск) — 1:0.

(ТАСС).

* * *

Цхьан туран лаьтта ц даь болх йоалагIча зона дуккагIа йолча футбольни командай. Укх табаице тIа хьежача вайна гу шай зоне хьалхара моттиг яккха торохош эггара дикагIа «Терекиа» йоага. Юхайисача шин матчаIа вай футболисташа шиъ очко йоаккхе 49 очко а йолаш 4-ча зоне хьалхара моттиг «Терекага» хургья. ХIана вьеча шун тIехье йоагIача Кировабадерча «Динамо» шай лоаза йисача шина а матчагIа иттIоаш а 48 очко нера яккхец.

Кхьеча зонашкара финальни пульке (ер 4 октябре г. Сочe дIайхалалу) дакъа лаца бокъо хетаргахьа йоаккхаргьа укх командаша: «Спартак» (Иваново - Франковск), «Даугава» (Рига), «Металлург» (Липецк), «Сокол» (Саратов), «Кузбасс» (Кемерово), «Амур» (Благовещенск).

ФУТБОЛЬНИ ТАБЛИЦА «А» КЛАССА II ГРУППА, IV ЗОНА
[illegible]-ча октябрега

		Л	К	Н	Э	В	О
1.	«Терек»	36	19	9	8	57—[illegible]	47
2.	«Динамо» Кб	36	16	[illegible]	9	[illegible]	[illegible]
3.	«Волга»	36	18	7	10	54—[illegible]	43
4.	«Ширак»	36	16	[illegible]	9	43—30	[illegible]
5.	«Машук»	36	17	6	13	50—30	40
6.	«Баррикады»	36	14	12	9	44—36	40
7.	«Химик»	36	14	9	13	[illegible]—34	37
8.	«Мотор»	36	11	16	9	45—43	37
9.	«Уралан»	36	14	8	13	37—[illegible]	36
10.	«Спартак» Я	[illegible]	14	7	14	[illegible]—42	[illegible]
11.	«Динамо» С	[illegible]	14	6	16	45—42	34
12.	«Спартак» Кс	36	12	10	13	40—30	34
13.	«Ревтруд»	36	12	10	13	37—43	34
14.	«Динамо» Мх	36	12	7	16	[illegible]—43	31
15.	«Лори»	[illegible]	11	7	17	43—[illegible]	29
16.	«Сатурн»	36	11	7	18	[illegible]—44	[illegible]
17.	«Волгарь»	33	9	3	15	27—[illegible]	27
18.	«Динамо» Вг	36	7	12	16	[illegible]—55	26
19.	«Карабах»	[illegible]	6	6	[illegible]	21—[illegible]	18

БЕЛГАЛДАККХАР: Кб — Кировобад, Ря — Рязань, С — Ставрополь, Кс — Краснодар, Мх — Махачкала, Вг — Вологда. Л — ловзараш, К — котталонаш, Н — ничьяш, Э — эшараш; В — бургаш, О — очкаш.

НАХ БОАБАЬЧОА

Урус-Мартана районерча Рошнечу яхача юрта ваьдача М. Эскиева Тюменски областерча Боровой яхача юрта йоггорах болха йоаш чIир лелара — Эскиева Хелипат, Махтаева Ядв.

ТОПАШ ТЕХАЙ

Женнев Ваха — яхо сиг вийнав.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхерча суде М. Эскиев бехке а веш цуйна тоаш йоха ер яь.

Лаккхерча суда приговор кхоачашдаьд.

ДИКА СОВГIАТ

ДIадаха шинарди дег гIоздоаккхаш ди цу цхьоллагIча, кхоаллагIча, йиьлагIча микрорайенашка бахача нахъ. Укилаз шоаш вIашагIарьаьча адане чу, Тухачевски улицагIа дукха ха йоаца хьадьеттача «Торгови центрерча» № 1 йолча продуктовни тика накьарина хьайийлай шай вIаIарам. Цу чу я марха, махка-булкай хьасапера хIайиш, крупаш, хьозалаш, чегъерий, тайп-тайпара мерзалаш, масее тайпара консерваш, шура, сома-бьецадарий хиш, минеральни хий, кхыйола продукташ.

Башха йоккха а йоаца интернациональни коллектив я тикена чу болх беш. Цхьана къахьегам бе кхалнах: гIалгIай Чахкиева Елизавета, Мальсагова Люба, нохчий Тухтуева Тамара, Дудаева Мамна, эрсе Курносова Валентина, украинка Мурицалиева Валентина, кхыбараш.

Цу дийнах шоалагIча этажа тIа хьайийлар «Горпромторга» № 67 йола промтоварни тика. Цу чу я маIача накха, кхайнаьйа, берий пальтош, костюмаш, кочъеш, палатен галантерейни товараш.

— Тхо долча хIана эца беллараши шоаш хорж моаьтта еш хIама, — аьлар тика директора Раиса Александровна Абикова.

Цул кIеззига хьалхагIа «Торгови центра» кIалхарча этаже болх бе йоалаиннай бахача нахна гIулакхаш ду кхы а кхо моттиг: «Кога кIарс тоабу механически мастерской», «Кхалнаьхий маIача нахьен парикмахерской», химически цIенде беркъаш дIачуйийну пункт.

ШоалагIча этажа тIа хьайийлай бIаь сага Iохайна хIама даа моттиг кийтъаь № 6 йола кафе, уллув йоккха йоаш банкетни зал а йолаш.

М. ФОМИН.

СУРТА ТIА: керла торгови центр.

Е. Магомедова сурт.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

26 октябрь

9.10 — Передачий программа. 9.25 — Кердадараш. 9.45 — Восбола телевидени. Беравшта. Выставка Буратино. 10.15 — «Приморцаш». «Бухте Троицке» яха кхоаллагIа передача. 10.45 — «Доша Iесаьт» яха художественни фильм. КхоаллагIа сери. 12.00 — Балета хьалхаьа. СССР-а халкъа артистка, Ленински премий лауреат Уланова. 12.[illegible] — Восбола телевидени. Документальни фильмаш программа. 14.10 — Передачий программа. 14.15 — «Эрсий мотт». 17.00 — Передачий программа. 17.05 — Киножурнал. 17.15 — Халкъий моттегIаша вай яхи ба (нохчий меттала). 17.25 — Документальни фильм. 17.45 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.10 — Миллионий ленински университет. Ленински Iилма деша [illegible] кулгалдар да. 18.40 — Дуьнен халкъашта юкъера обозрени. 19.[illegible] — Восбола телевидени. «Стамбуле болча денош» яха телевизионни документальни фильма премьера. 19.[illegible] «Севильский Цирюльник» яха Россини опера балетех. Одесски пачхалкхан академически театра спектакль. 21.00 — «Хаар». Информационни программа. 21.30 — «Севильский Цирюльник» яха спектакль дIахо хьер. 22.[illegible] — «Из тха профессия «В» [illegible] телевизионни документальни фильма премьера. 22.45 — Кердадараш. Передачий программа.

27 октябрь

9.30 — Передачий программа. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Беравшта йола Днепропетровскера передача. 10.45 — «Приморцаш». «Уссурийский комиссар» яха 4-гIа передача. 10.40 — «Доша Iесаьт» яха художественни фильм. 2-гIа сери. 12.15 — Телевидени Красноярски студе программа. 13.15 — Молдаве концерташка вIашагIлоаш. 14.30 — Шахматашта школа. Шахматисташ - разряднигий классе. 16.15 — Передачий программа. 16.30 — Москва архитектура. 1-гIа передача. (Истори йола декара передача). 17.00 — Передачий программа. 17.05 — Беравшта йола фильм. 18.10 — гIалгIай фольклореца атеизма тема (гIалгIай меттала). 18.30 — Киножурнал. 18.30 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 19.[illegible] — Хоамаш, реклама. 19.00 — Пачхалкхий союз. — Туркменски ССР. 21.00 — «Хаар». Информационни программа. 21.30 — Восбола телевидени. Ах баьдах яха телевизионни [illegible] шоаллагIа выпуск. 22.15 — «Малэ-72». 22.40 — Кердадараш. Передачий программа.

РАДИО

26 октябрь

6.00 — Юртара вахар (гIалгIай меттала). 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненски рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 7.15 — Передачий программа. 8.[illegible] — Нохч-ГIалгIай патриотически иллеш (гIалгIай меттала). 8.30 — СССР вIашагIъелла 50 шу дизаро. «Интернациональни район» (нохчий меттала). 16.00 — Къона гIейье (нохчий меттала). 16.15 — Социализма мехкашка (гIалгIай меттала). 16.30 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 18.00 — Керда йоаккхаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — «Шенна кхаьнах» яха радиожурнал (гIалгIай меттала). 20.45 — Футбольни матчах йола репортаж.

27 октябрь

6.30 — Юртара Iуйре (эрсий меттала). 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненски рабочий» газета обзор. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — «Махкара социализмни тха байрака» яха беседа (нохчий меттала). 8.40 — Гимнаш ашараш (эрсий меттала). 16.00 — «Общественни закона» яха радиожурнал (нохчий меттала). 16.30 — Ашараш. 16.30 — Ашараш. 16.30 — «Прогресски оалам» яха радиожурнал (эрсий меттала). 18.00 — Граждански оборона хьакъехьа — беларешта (гIалгIай меттала). 18.00 — Керда йоаккхаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Советски Эскара бIухой лаьсыйи дика кхьер (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIолла Грозненски хьаналуш морхаш а йолаш, йоачаш а йолаш. Iуйранна цхьанайолча моттигашка лохк а доаллаш, малхбоалехьара мух а хьахкаш ха хила а фегара температура республике гIолла 13—18, Грозне 16—18 градус йоаххал йолаш хилар. Кхоанен лоамашш хуьцалуш морхаш а йолаш, цхьаццайолча моттигашка лохк а доаллаш, малхбузехьара гIийла мух а хьахкаш ха хилар фегара температура буйсанна 4—9, дийнахьа 12—17 градус йоаххал йолаш хилар тарра.

Метеостанци.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!
ДIАХО ХЬОШ ДА 1973 ШЕРА
«СЕРДАЛО»
ГАЗЕТА ЯЗЛУЛГА

Газета язду будкана оррагача отделенешка а промышленности транспорта, гIишлойнъеча, предприятешкарча, лекара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждененешкарча, общественни организацешкарча цIелайоалуш доаржадеча общественни уполномоченешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: цхьан шера — 3 сом 12 кепиг, 6 бетта — 1 сом 56 кепиг.

ДIА ЯЗ ЛАЬАШ 1973 ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАЬЯ ЯЗЕ!

РЕДАКЦЕ АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 2-44-90; редактора заместитель — 2-30-11; декхаддама секретара — 2-34-39; партийни вахарца культурай отделий — 2-51-46; промышленносте отдела — 2-62-38; юрта болхана отдела — 2-62-28; кехаташ отделеи бухгалтерена — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательство типографи. Революции проспект 7/64.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: 364051, г. Грозный, ул. Ленина 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора—2-44-90; зам. редактора—2-30-11; ответственного секретаря—2-34-39; отделов партийной жизни и культуры — 2-51-46; отдела промышленности — 2-62-38; отдела сельского хозяйства — 2-62-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/64.

С00[illegible]. Заказ № 2052.